

Silta

Tamperelainen
seurakuntalehti

Tammikuu 2022

Uusi sarja
tarjoaa
tuokiokuvia
kirkkojen
kulmilta ja
paikallisista
ihmisistä
Sivu A 16

 siltaalehti.fi

Taiteilija Seela Sella:

Elämä ja ihmiset ovat kiinnostavia

Sivut A 8–10

Kuva: Hannu Jukola

Vertaisryhmä
antaa voimia
haastavaan
perhearkeen
Sivu A 4

Kuva: Aarne Ormio

Vievätkö
murros ja kieli
kirkon uusille
poluille?
Sivut A 12–13

Kuva: Hannu Jukola

Monien
sutkausten
alkuperä on
Raamatussa
Sivu A 17

Kuva: Hannu Jukola

PÄÄKIRJOITUS

Kirsi Airikka
päätoimittaja

Tampere 5.1.2022

Kuunteleminen – taidoista tärkein

Monenlainen suvaitsemattomuus ja vihapuhe ovat yleistyneet yhteiskunnassa viime vuosina. Ikävä on todeta, että myös koronapandemia on jyrkentänyt ihmisten äänenpainoja Suomessa – ja myös maailmalla.

Tämän tammikuun *Sillan* jutuissa puhutaan toisten ihmisten kohtaamisesta ja kuuntelemisesta sekä vuoropuhelusta.

Taiteilija Seela Sellan mukaan vihapuhe voisi vähentyä, jos ihmiset saisivat toisiltaan hyväksyntää ja rakkautta. Jokaisen tulisi olla näkyvä ja saada kokemus, että on tullut kuulluksi.

Hän uskoo, että kohdatuksi tuleminen voisi myös lisätä empatiaa toisiimme kohtaan. Myötäelämisen kyky saattaisi kehittyä meissä, kun vaivautuisimme pohtimaan, miten joku ihminen ajattelee tai miksi hän toimii niin kuin toimii.

Kuuntelemisen tärkeydestä kirjoittaa tässä lehdessä myös Tampereen hiippakunnan verkosto- ja yhteisötyön asiantuntija Hanne von Weissenberg, joka aloittaa *Sillan* kolumnistina.

”Kuunteleminen on toisen ihmisarvon tunnustamista ja keskinäisen kunnioituksen toteuttamista käytännössä. Se on edellytys myötätunnolle, toisen tunteiden ja kokemusten ymmärtämiselle”, kirjoittaa kolumnistimme.

Hän toteaa, että kuunteleminen ei kuitenkaan ole aina helppoa. ”Seuraava askel on suostua kuuntelemisen taidon sinnikkääseen harjoitteluun – silloinkin, kun se tuntuu epämuksulta.”

Moniäänisyys ja näkemysten kirjo ovat kirkon nykypäivää, jolloin hyvät vuorovaikutustaidot ovat tarpeen.

Ei varmaankaan ole sattumaa, että Jumala on luonut meille kaksi korvaa ja yhden suun. Tutussa lausahduksessa on vinha perä. Tarvitsemme taitoja kuuntelemiseen ja rakentavaan vuoropuheluun kaikkialla: läheisten parissa, työpaikoilla, ystävien kanssa ja harrastuksissa.

Hyvä opas kuuntelemisen ja keskustelemaan vuoropuhelun opetteluun on teos *Dialogi pelastaa maailman* (Kirjapaja 2021). Sen on kirjoittanut pastori Laura Arikka.

”Kuunteleva, kunnioittava ja kannustava keskustelu avartaa ajatuksia, antaa uusia oivalluksia, auttaa ymmärtämään toisinajattelevia, helpottaa päätöksentekoa ja luo ryhmähenkeä”, kirjoittaa Arikka, jonka tehtävänä Erätauko-säätiön toimitusjohtajana on kehittää suomalaista keskustelukulttuuria.

Tämän lehden juttujen ja Laura Arikan kirjan hyviä oivalluksia kannattaa jakaa ja ottaa käytäntöön. On myös hienoa, että säätiön kunnioittavan kuuntelemisen koulutuksia on järjestetty kirkon työntekijöille ja luottamushenkilöille. Moniäänisyys ja näkemysten kirjo ovat kirkon nykypäivää, jolloin hyvät vuorovaikutustaidot ovat todella tarpeen.

Uuden vuoden hyvä lupaus voisikin olla, että ihmiset yrittäisivät kuunnella lähimmäisiään. Tavoitteena on, että he tuntisivat tullessaan aidosti kohdatuiksi. Se olisi hyvä alku vuoropuheluun ja vuorovaikutukseen. Rakentavaa uutta vuotta *Sillan* lukijoille! ♦

Tammikuu

TULEVAT PYHÄT 5.1.–2.2.2022

6.1. Loppiainen

Kaukaa on pitkä matka. Tietäjät ehtivät vasta loppiaisena tervehtimään joulun lasta. (Matt. 2:1–12)

9.1. Kasteen lahja

Johannes esteli ja vastusteli, mutta kastoi lopulta Jeesuksen. Ihmeitä tapahtui: Jumalan Henki laskeutui kuin kyyhkynen Jeesuksen päälle ja taivaista kuului ääni: ”Tämä on minun rakas Poikani.” (Matt. 3:13–17)

16.1. Nämä juhlat eivät unohdu

Kaanan häissä Jeesus tuotti iloa koko häävälle ja pelasti järjestäjät häpeältä tai ainakin nololta tilanteelta. Paljon ihmeellisimpiä asioita tulisi tapahtumaan. (Joh. 2:1–11)

23.1. Usko syntyy

Sotilas on tottunut selkeisiin määräyksiin. Sadanpäällikkö odotti samaa Jeesukselta, eikä pettynyt. (Matt. 8:5–13)

30.1. Jeesus auttaa hädässä

”Mikä tämä mies on? Häntähän tottelevat tuulet ja aallotkin.” Väinö Linna taisi lainata tätä, kun majuri Sarastie ihmetteli Rokkaa ja Baranovin poikaa... (Matt. 8:23–27)

Kelttimessu
ma 24.1. kello 18–19.15
Aleksanterin kirkossa.
Teemoina keuhollisuus,
ekologisuus ja yhteinen
tulevaisuus

VIELÄ VOI TOIVOTTAA HYVÄÄ JOULUA!

Joulun vietto on aikaistunut. Hyvä mittari on kuusi: ennen se tuotiin sisään juuri jouluksi ja koristeltiin aattona, nyt se on monen kodin kaunistus jo viikkoja ennen juhlaa. Entisinä aikoina jouluun laskeuduttiin aattona mutta viivytettiin loppiaiseen asti. Nythän joulu alkaa itsenäisyyspäivän tienoilla ja loppuu kuin seinään viimeistään joulupäivänä. Koulujen joululoma sentään noudattaa vielä vanhaa juhlakalenteria. Eläköön koulu!

PALSTAN TEKSTIT: **Jukka-Pekka Ruusukallio**

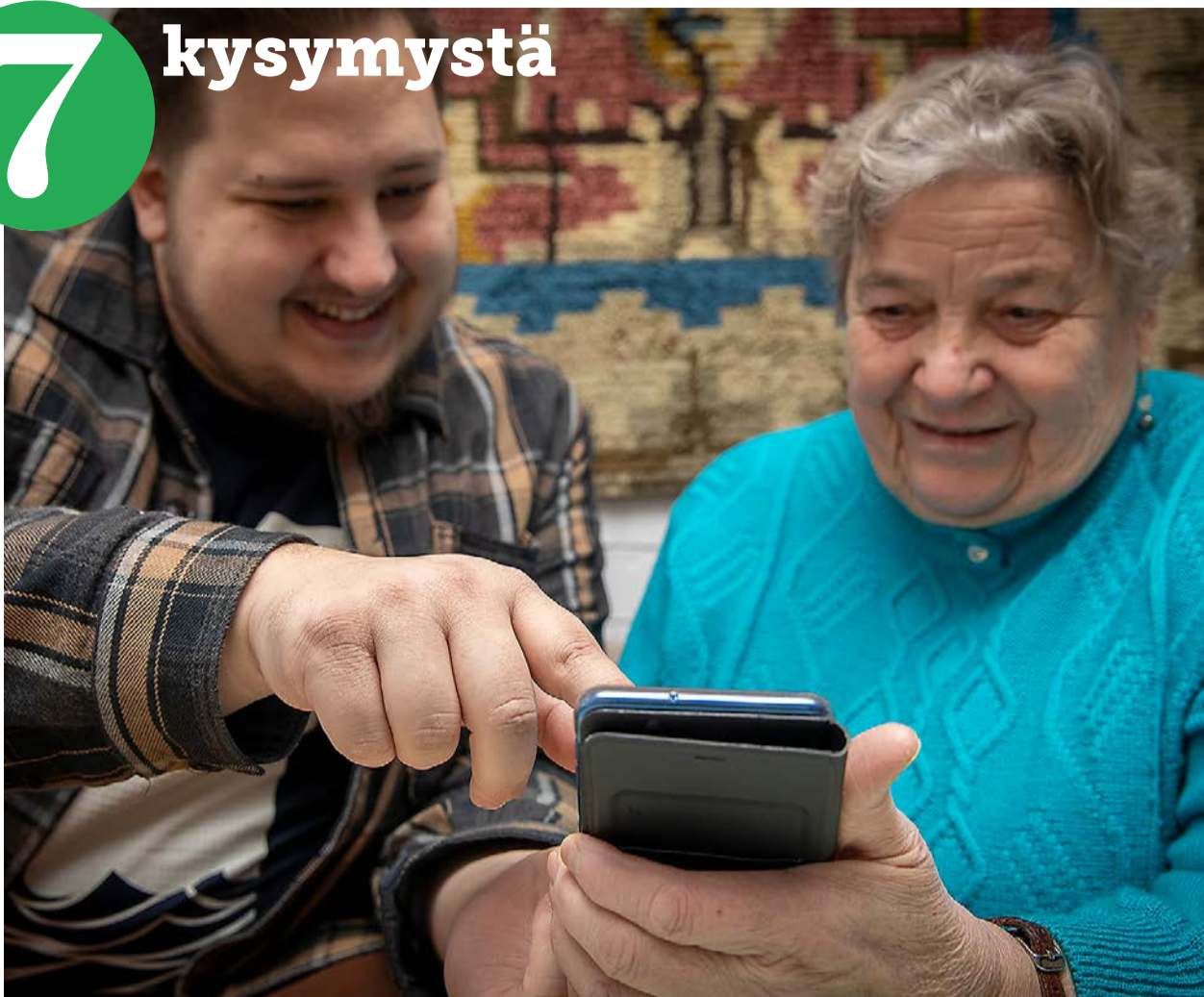

Kuva: Sanna Krook

HELMI

Tähti johdatti heitä ja pysähtyi sen paikan ylle, missä lapsi oli. Tähtien nähdessään tietäjät olivat riemuissaan. He menivät taloon, näkivät lapsen ja hänen äitinsä Marian ja heittäytyivät maahan osoittaakseen kunnioitustaan. Sitten he avasivat aarrearkkansa ja antoivat lapselle lahjaksi kultaa, suitsuksetta ja mirhaa, kallista voidetta. (Matt. 2: 9–11, UT2020)

7 kysymystä

Kuva: Hannu Jukola

Arttu Lahtinen on opastanut Kalkussa asuvaa Liisa Salosta älypuhelimien käytössä. "Todella tyytyväinen olen Artun neuvoihin ollut. Eihän tämä puhelimen käyttö ihan helppoa ole, mutta siihen kyllä oppii", kehuu Salonen. Hän kannustaa muitakin Harjun alueen ikäihmisiä ottamaan yhteyttä Arttu Lahtiseen.

Ovatko ikäihmisten digitaidot karttuneet?

Harjun seurakunta on syyskuusta lähtien antanut ikäihmisille tukea digitaalisten laitteiden, puhelinten ja tietokoneiden käytössä.

1 Minkälaisesta projektista oikein on kyse, digineuvoja Arttu Lahtinen?

– Projekti kulkee nimellä "Seniorit soomeen -digituki", mutta palvelu kattaa digimaailmasta toki paljon muutakin kuin sosiaalisen median.

– Autan ikäihmisiä älylaitteiden ja muiden nykypäivän vempelien käytössä. Projektiin kuuluu koulutuksia esimerkiksi Kanta.fi-palveluista, pilvipalveluiden käytöstä ja älypuhelimien perustoiminnoista.

– Palvelu on tarkoitettu Harjun seurakunnan alueen senioreille. Palvelu on täysin maksutonta ja seurakunnan tarjoamaa.

2 Käytkö senioreiden luona vai neuvotko etänä puhelimesta?

– Pystyn tarvittaessa neuvomaan puhelimitse nopeita ja simppeleitä asioita. Mieluiten käyn asiakkaan luona, jolloin voin itse varmistua siitä, että ongelma tulee kuntoon. Kotikäynnillä on myös helpompi ottaa puheeksi muita laiteongelmia.

– Voin esimerkiksi tulla kotikäynnille opastamaan sähköpostin käytössä ja huomata, että televisiossa on on-

gelmaa. Se saadaan selvitettyä samalla reissulla.

– Lähdän myös tarvittaessa laiteos- toksille tueksi.

– Olen järjestänyt koulutuksia noin joka toinen viikko. Koulutuksiin on osallistunut yleensä noin seitsemän henkilöä kerralla, eli tilaisuudet on saatu järjestettyä koronaturvallisesti.

– Kotikäyntejä olen ehtinyt tehdä jo kymmeniä. Puhelin pirisee koko ajan, ja varauksia tulee lisää.

3 Mitä sinulta on toivottu?

– Usein kotikäynnin aiheena on jokin tietotekninen ongelma, sähköpostin toimimattomuus, jumiin jääneet päivitykset tai television kanavien katoaminen. Myös koronapassin asennusta on toivottu paljon.

– Minulta voi toivoa oikeastaan mitä tahansa tietotekniikkaan tai kodin elektroniikkaan liittyvää, jossa ei tarvita ruuvimeisseliä.

– Liian tyhmää kysymystä ei ole, eikä samaa kysymystä voi esittää liian monta kertaa. Toivon, että ihmiset ottavat rohkeasti yhteyttä. Käydään asiat läpi niin, että tietokoneista tulee vähemmän pelottavia.

4 Tuntuuko siltä, että ikäihmisten taidot ovat karttuneet neuvojesi avulla?

– Totta kai. Erityisesti nyt etäkokous-

ten ja Teams-palaverien aikakautena tuntuu, että oppi on mennyt hyvin perille, ja laitteiden käyttöön on saatu tarvittavaa rohkeutta.

– Pidän tärkeimpänä tehtävänäni rohkaista laitteiden käyttöön, tutkimaan ja kokeilemiseen. Jos laitteen saa vahingossa solmuun, niin ei muuta kuin soitto minulle, ja avataan solmu.

5 Minkälaista palautetta olet saanut?

– Palaute on ollut sydäntä lämmittävää ja myönteistä. Siitä huomaa, että tällaiselle palvelulle on todella paljon kysyntää. Palvelun maksuttomuus on saanut monen leuan loksautamaan.

6 Kuinka pitkään projekti jatkuu?

– Alustavasti hanke kestää vuoden, mutta projektityöntekijänä tietysti toivon, että se saisi jatkua vaikka kuinka pitkään.

7 Kuinka sinut tavoittaa?

– Tässä vaiheessa puskaradio on ollut ylivoimainen tiedonvälityskanava. Senioreiden kahvipöydissä kun sana kiirii jopa Internetiäkin nopeammin. Harjun seurakunnan verkkosivuilta löytyy tietoa koulutuksista ja myös yhteystietoni. ♦

Kaarina Lehtisalo

Arttu Lahtisen sähköposti: arttu.lahtinen@evl.fi

Pirkanmaan seurakunnat lupaavat tukea rokotuksiin

Seurakunnissa on lähtökohtaisesti suhtauduttu myönteisesti sosiaali- ja terveysministeriön yhteistyöpyyntöön, kertoo asiaa selvittänyt Harjun seurakunnan johtava diakoniatyöntekijä **Riina Viitala**.

Perusterveydenhuollon kuormittumisen takia ministeriö esitti evankelis-luterilaiselle kirkolle kysymyksen ja toiveen, voisivatko kirkossa työskentelevät terveydenhuollon ammattihenkilöt ja seurakuntien tilat olla käytettävissä koronaepidemiatilanteen helpottamiseksi.

Viitala on seurakuntien ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin yhteyshenkilönä kartoittanut seurakuntien tilannetta siltä varalta, että viranomaisyhteistyössä todetaan tarpeelliseksi pyytää alueen seurakuntien työntekijöitä tai tiloja rokotustyöhön.

Viitala myöntää, että resurssit alueittain ovat erilaisia. Seurakunnat ovat tilojen lisäksi kartoittaneet sairaanhoidajan koulutuksen saaneiden diakonissojen mahdollisuuksia osallistua rokotustyöhön. Kunnissa täsmennetään toimijoiden tehtävät ja vastuut.

– Pirkanmaan sairaanhoitopiiri tukee seurakuntia varautumistyössä ja tarjoaa rokotusyhteistyön mahdollistamiseksi diakonissoille tarvittavan lääkehoidon päivityskoulutuksen vuoden alussa.

Ilmoittautuminen koulutukseen on parasta aikaa meneillään.

– Jäämme kuulolle, millaista tukea Pirkanmaan seurakunnilta tarvitaan tämän haastavan koronatilanteen helpottamiseksi.

– Rokotustalkoissa on tärkeää olla mukana. Lähtökohtaisesti tarjoamme mielellämme apua, toteaa myös Tampereen seurakuntien yhtymäjohtaja **Tapani Rantala**.

– Seurakunnat arvioivat, kuinka suurella työpanoksella heidän diakoniatyöntekijänsä voivat tähän osallistua.

Kirkon palveluksessa on noin 1300 diakoniatyöntekijää, joista arviolta 600 diakonissalla on terveydenhuollon ammattihenkilön pätevyys ja mahdollisuus osallistua rokotusten antamisiin ja koronajäljityksiin, tarvittaessa lääkeluvan päivittämisen kautta.

Kiinteistöjohtaja **Heikki Päätalo** arvioi, että jos tiloja tarvitaan, Tampereella voidaan tukeutua seurakunnan nykyisiin toimintatiloihin.

– Mitään erillisiä tai erityisiä tiloja tähän ei ymmärtääkseni ole tarvetta valjastaa.

Asta Kettunen

Hyvää mieltä

Poikkeustilanteesta huolimatta seurakunnat pyrkivät joulun aikaan tuomaan hyvää mieltä. Kirkkopuiston joulu-tilaisuudessa jaettiin aattona 200 ruokakassia ja 400 kuppia glögiä. Puuroa oli varattu 500 annosta. Ruokapankissa riitti jouluviikolla kiirettä.

Joululaulut laulettiin osittain verkossa. 8.12. laulettiin Messukylän seurakunnan Kauneimmat Joululaulut on tavoittanut suorana ja tallenteena jo ainakin yli 26 000 katsojaa.

Tulostustukea tarjolla myös tammikuussa

Mummon Kammarilta saa apua koronapassin lataamisessa ja tulostamisessa myös tammikuussa keskiviikkoisin kello 12.30–14. Toiminnan on tarkoitus käynnistyä 10.1. Tarvittaessa tukea tarjoaa diakonia-avustaja Severi Ryösö näkövammaistyön keskus Myötätuulesta.

Koronapassina toimii EU:n koronatestaus, jonka voi ladata Omakannasta. Se löytyy osoitteesta kanta.fi. Omakantaan kirjautumista varten tarvitaan pankkitunnukset.

Jos lataaminen on onnistunut, koronatestauksen voi myös tallentaa omaan

sähköpostiin tai muistitikulle ja tulla Mummon Kammarille tulostamaan sen. Seurakuntien kirjastossa tulosteita ei enää tehdä.

Koronapassin saa lisäksi Tampereen kaupungin palvelupisteeltä Keskustorin kulmalta.

Skeittitapuli jatkaa toimintaansa

Skeittitapuli jatkaa ensi kesänä Keskustorin Vanhalla kirkolla. Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunta on myöntänyt toiminnalle kolme nuorisotakuuavustusta vuodeksi 2022.

Tampereen seurakuntayhtymä saa Skeittitapulia varten 19 500 euroa, rullalautailuyhdistys Pirkanmaan Kaarikoirat 19 500 euroa ja Youth Against Drugs – nuorten ehkäisevän huumeuuden yhdistys 13 500 euroa.

– Kaupungin päätös Skeittitapulitukemisesta on merkittävä tunnustus yhteisestä työstä kaupungin keskustan kehittämiseksi ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi, kiittää Vanhan kirkon pappi **Olli Viljakainen**.

Skeittitapuli toimii kohtaamispaikkana niin nuorille kuin vanhemmillekin kaupunkilaisille. Ensi kesänä Skeittitapuli ja kahvila ovat avoinna kesäkuun alusta elokuun loppuun.

Viljakaisen mukaan ensi kesänä luodaan myös pohjaa hankkeen päätoimijoiden ja Tampereen kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelujen pysyvä yhteistyölle.

– Tarkoituksena on laajentaa nuorille tarjottavia psykososiaalisen tuen palveluita. Vanhassa kirkossa on walk in -periaatteella toimivia palveluita maanantaisin ja keskiviikkoisin.

Tampereen kaupungin etsivä nuorisotyö on tavattavissa Skeittitapulilla viikoittain.

Maksuton skeittikoulu toimii tiistaisin ja torstaisin. Lautoja ja suojaimia on lainattavissa ilmaiseksi.

Kierto-hankkeen ruokajakelu jatkuu ensi kesänä maanantaisin ja keskiviikkoisin.

Tampereen elinvoima- ja osaamislautakunta jakoi nuorisotakuuavustuksina 15 yhteisölle yhteensä 295 000 euroa. Hankkeissa työllistetään nuoria, vahvistetaan työelämävalmiuksia sekä ehkäistään mielenterveys- ja päihdeongelmia.

Kuva: Hannu Jukola

Suvi Rantanen (vas.), Eija Miettinen ja Tuulia Schroderus ovat osallistuneet ryhmään, jota on ohjannut Maarit Räikkä (toinen vasemmalta).

Vertaisryhmä antaa voimia perhearkeen

Keskustelu ja itsetutkiskelu auttavat erityislasten vanhempia näkemään omat voimavarat ja tavat käsitellä asioita.

Selviytyjät-ryhmät on tarkoitettu vanhemmille, joiden lapsilla on pitkäaikais-sairaus, vamma tai muu erityisen tuen tarve.

Parisuhderyhmän ja yhden vanhemman ryhmän kokoontumisissa ovat vaihtuvat teemat, tehtäviä ja keskustelua. Jokaisella kerralla vanhemmat saavat koti-tehtävän.

Sanna Uotila-Löppönen ja Marko Löppönen kiittelevät keskustelemaa ryhmää. Kotitehtävät ovat osoittautuneet seitsemänvuotiaan tytön vanhemmille itsetutkiskelun paikaksi. Lisäksi niiden avulla on voinut tutustua puolisoon uudelleen.

– Ryhmä on lisännyt keskinäistä ajatusvaihtoa sekä auttanut näkemään omat, arjessa urautuneet toimintatavat, Marko Löppönen sanoo.

– Selviytyjien ansiosta olemme tiedostaen ottaneet aikaa parisuhteelle, muu on tullut bonuksena. Olemme oppineet puhumaan tarpeistamme ja toiveistamme, Sanna Uotila-Löppönen jatkaa.

Puolison halaus auttaa jaksamaan

Voimia ja organisoitukykyä vaativassa arjessa parisuhteen hoitaminen usein unohtuu

Kehitysvammaistyön pastori **Pirjo Tuiskunen** pitää Selviytyjät-ryhmiä ennalta ehkäisevänä apuna, sillä erityislas-

ten vanhemmista lähes 80 prosenttia päätyy eroon.

– Jotta arki olisi sujuvaa, vanhempien pitäisi jakaa vastuuta keskenään ja pyytää apua perheen ulkopuolelta, Tuiskunen sanoo.

SELVIYTYJÄT

- Syksyn 2021 ryhmien järjestäjinä olivat Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymä, Tampereen Kehitysvammaisten Tuki, Harjun seurakunta, Tampereen Seudun Omaishoitajat ja Tampereen Lastenklinitikan Tuki.
- Parisuhderyhmä, ilmoittautuminen ja lisätiedot: pastori Pirjo Tuiskunen, p. 050 505 9073, pirjo.tuiskunen@evl.fi
- Yhden vanhemman ryhmä, ilmoittautuminen ja lisätiedot: erityisdiakoni Maarit Räikkä, p. 040 804 8115, maarit.raikka@evl.fi
- Illoissa on järjestetty lastenhoito.
- Ryhmät ovat maksuttomia.
- Keväällä 2022 alkaa uusi parisuhderyhmä. Tapaamiset maanantaisin 7.3., 28.3., 4.4., 11.4., 9.5. ja 23.5. kello 17.30–19.30. Paikka ilmoitetaan myöhemmin.
- Yhden vanhemman ryhmä aloittaa syksyllä 2022.

Ryhmissä jokaisella on mahdollisuus jakaa ajatuksiaan luottamuksellisesti.

Kokoontumisissa keskitytään vanhempiin itseensä, mutta koska erityislapsen vanhemmuus yhdistää, on lastenkin asioista puhuminen itsestään selvää.

Pois omalta mukavuusalueelta

Vt. erityisdiakoni **Maarit Räikkä** on työskennellyt kirkkohallituksen tekemästä Selviytyjät-materiaalista yksinhuoltajille sopivaa materiaalia.

Hän kertoo, että yhden vanhemman perheiden avun tarve tuli esiin jo ryhmiä suunniteltaessa. Ryhmä antaa yksinhuoltajille aikaa itselle ja omien unelmien tutkimiselle.

– Olen saanut jakaa ajatuksia muiden kanssa, mikä on ollut avartavaa. Olen verkostoitunut muiden vanhempien kanssa; vertaistuki on kaiken ydin, sanoo 16-vuotiaan pojan äiti **Suvi Rantanen**.

Ryhmässä on voinut pysähtyä miettimään, kuka olen ja mitä haluan elämältäni. Kotitehtävät ovat lisänneet omien vahuuksien ja heikkouksien tunnistamista.

Vanhemmat ovat saaneet toisiltaan ideoita esimerkiksi harrastuksiin. Rantanen on syksyn aikana neulonut villasukat ensimmäistä kertaa itselleen.

Löppöset ja Rantanen kannustavat muita erityislasten vanhempia mukaan ryhmään.

– Selviytyjät on hyvä sukellus parisuhteeseen ja itseensä. Se sopii kaikenlaisille ihmisille, rohkaisee Uotila-Löppönen. ♦

Riitta Jussila

Kuva: Hannu Jukola

Skeittitapulitoiminnassa on mukana useita toimijoita ja järjestöjä myös ensi kesänä.

Suomalaiset lahjoittivat avustuslentoja varten

Lähetyslentäjät ovat jatkaneet avustuslentoja kehittyvissä maissa koronapandemiasta huolimatta, sillä avun tarve ei ole vähentynyt.

Viime vuosina suomalaiset ovat osallistuneet tähän työhön muun muassa Tansaniassa. MAF Tansanian yksi mer-

kittävimmistä työmuodoista on lentää tansanialaisia sairaanhoitajia maan vaikeakulkuisille ja syrjäisille alueille toteuttamaan perusterveydenhoitoa.

Vuoden 2020 aikana näiden lentojen avulla mahdollistettiin yli 18 000 ihmisen terveydenhoito. Suomalaiset lahjoit-

tivat 100 000 euroa avustuslentojen toteuttamiseen.

Mission Aviation Fellowship (MAF) on vuonna 1945 perustettu kristillinen järjestö. Se operoi noin 130 lentokonetta noin 30 kehittyvässä maassa.

Lisätietoja: maf.fi

Kävijöitä jo 92 maasta

Marhabanissa ystäväystyään yli kulttuurirajojen

Kalevan kirkon suojissa toimiva Marhaban on eri kulttuureista saapuvien ihmisten kohtaamispaikka. Vuodesta 2017 lähtien toimineessa keskuksessa on tähän mennessä käynyt 92 maasta kotoisin olevia ihmisiä.

Marhabanin toiminnanohjaaja **Maria Haapavaara** muistuttaa, että paikka on avoinna kaikille, tietenkin myös Suomessa syntyneille.

– Olemme halunneet luoda tästä turvallisen tilan, jonne kaikki ovat tervetulleita – kansallisuudesta, uskonnosta ja maailmankatsomuksesta riippumatta, sanoo Haapavaara.

Keskuksella on oma sali Kalevan kirkon tiloissa, mutta nykyisin kävijät kahvittelevat ensin kirkon ala-aulassa, jonne on ihmisten helpompi tulla, ja kynnys tutustumiseen on matalampi.

Marhaban on avoinna tiistaista torstaihin kello 13–16. Monenlaisia kerhoja ja kokoontumisia on myös iltaisin. Päivittäin siellä käy noin 35 ihmistä.

Ystävyys syntyi nopeasti

Marhabanissa tutustuivat ja ystäväystyivät myös Nicaraguasta Suomeen kolme vuotta sitten muuttanut **Narcisa Melgara**, 51, ja suomalainen **Sanna Orama**, 58. Molemmat olivat siellä viime keväänä harjoittelijoina.

Orama opiskeli Tredussa nuorisoyhteisöohjaajaksi ja suoritti opintoihinsa kuuluvaa harjoittelua Marhabanissa, Melgara puolestaan etsi harjoittelupaikkaa opiskellessaan suomen kieltä.

– Juttelin Narcyn kanssa, kun hän tuli kysymään harjoittelupaikkaa. Hyvin nopeasti tajusin, että hänet pitää saada meille Marhabaniin, kertoo Sanna Orama.

– Nancy on hauska, huumorintajuinen, avoin ja iloinen, ja haluaa heittäytyä.

Kummankin harjoittelujakso keväällä 2021 oli pandemian takia aivan erilai-

nen kuin se normaaliaikana olisi ollut. Myös Marhaban jouduttiin joksikin aikaa sulkemaan, mutta keskuksen väki alkoi valmistaa ruokaa, maksuttomia noutoannoksia, joita ihmiset saattoivat noutaa mukaansa Kalevan kirkolta. Ruokaa kävivät hakemassa myös kirkon lähiympäristön asukkaat.

Orama, Melgara ja kaksi muuta tuolloin harjoittelijoina työskennellyttä naista muodostivat nopeasti hyvän työporukan. Oramaa ja Melgaraa yhdisti myös se, että he ovat samaa ikäluokkaa, ja heillä on molemmilla jo aikuiset lapset.

– Sannan kanssa tutustuimme nopeasti, meillä oli hyvä kemia, kuvailee Narcisa Melgara, nyt jo varsin hyvällä suomen kielellä.

– Sanna on rehellinen, onnellinen, mukava, ja kun puhumme, hän auttaa minua suomen kielen kanssa.

Aivan erityisiä olivat ne kerrat, kun Melgara valmisti nicaragualaista ruokaa Kalevan kirkon keittiössä.

– Gallo pinto y tajadas, platano verde, pico de gallo..., luettelee Melgara ruokien espanjankielisiä nimiä. Suomeksi sanottuna ruokalistalla oli papuja ja riisiä, keittobanaaneja sekä salaattia, jossa oli tomaattia, paprikkaa ja punasipulia.

Narcisa Melgara (vas.) ja Sanna Orama (oik.) tutustuivat harjoittelujaksolla Marhabanissa. Kuvassa keskellä Marhabanin toiminnanohjaaja Maria Haapavaara.

Kuva: Tuula Vartainen

MARHABAN

- Tarkoittaa arabiaksi "Tervetuloa"
- Kansainvälinen olohuone Kalevan kirkon tiloissa
- Avoinna ti-to kello 13–16, sekä iltaisin eri teemojen kerhoina ja kokoontumisina
- Toiminut Tampereen seurakunnissa vuodesta 2017
- Esikuva Ranskan Marseillessa toimiva Suomen Lähetysseuran perustama Marhaban-keskus

Ruoka sai suurta suosiota kävijöiden keskuudessa, ja tämä lupaakin hyvää Melgaran tulevalle työuralle. Nicaraguassa hän työskenteli kirjanpitäjänä, mutta Suomessa hän opiskelee kokiksi.

– "Ai, onpa hyvää", sanoivat kaikki ruokaa maistellessaan, muistelee Melgara hymyillen.

Ruoka tuo ihmiset yhteen

Marhaban-keskus teki viime kesänä kävijäkyselyn, jonka perusteella tärkeintä siellä käyville ihmisille onkin juuri

uusien ystävien saaminen ja ystävien tapaaminen.

Kaikkein mieluisinta tekemistä puolestaan on ruuan laittaminen yhdessä. Ruokaa laitetaan useamman kerran kuukaudessa, aina kun innostuneita tekijöitä löytyy.

Kyselyyn vastanneet arvostivat myös sitä, että Marhabanissa on mahdollista oppia eri kieliä. Monet haluavat oppia suomen kieltä, mutta mahdollisuudet muidenkin kielten oppimiseen ovat varsin hyvät.

– Eniten meillä käy ihmisiä, jotka ovat kotoisin Irakista, Syyriasta, Afganistanista ja Venäjältä. Eli Marhaban-kävijöiden suurimmat kansallisuusryhmät ovat samat kuin Tampereen maahanmuuttajien kansallisuusryhmät muutenkin, kertoo Haapavaara.

Entä miten kommunikoida ja tutustua, jos ei vielä osaa toisen kieltä?

Haapavaaran mukaan elekielelläkin päästään aika pitkälle, mutta apua löytyy kyllä.

– Koska meillä on niin paljon kävijöitä eri kulttuureista, yleensä aina löytyy joku, joka osaa kieltä, ja voi tarvittaessa toimia vertaistulkkinä. Marhabanissa kävijät mielellään auttavat toisiaan! ♦

Kaarina Lehtisalo

Kuva: Narcisa Melgara

Nicaragualainen ruoka-annos

Harjun kirkkoherraehdokkaat

Harjun seurakunnan kirkkoherran virkaa hakee viisi henkilöä.

Virka tuli avoimeksi, kun kirkkoherra Ari Paavilainen irtisanoutui siirtyäkseen hoitamaan Espoon Tuomiokirkkoseurakunnan kirkkoherran virkaa 1.10.2021 alkaen.

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli ja Harjun seurakuntaneuvosto ovat haastatelleet hakijat. Uusi kirkkoherra valitaan 3. helmikuuta. Valinnan tekee seurakuntaneuvosto.

Jotta ehdokkaat tulisivat tamperelaisille tutuiksi, *Silta* on laatinut heille muutamia kysymyksiä:

Kuva: Hannu Jukola

Kuva: Sanna Kook

Kirkkoherranvaalin aikataulu

- Sunnuntaina 9.1. Pispalan kirkko: kello 11 alkavan messun jälkeen hakijoiden vaalipaneeli, johon seurakuntalaiset saavat esittää kysymyksiä etukäteen. Niitä voi lähettää sähköpostitse: harju.tampere@evl.fi
- Hakijoiden esittely- ja hartausvideot ovat nähtävissä Harjun YouTube -kanavalla.
- Keskiviikkona 12.1. päätetään soveltuvuustesteihin lähetettävät ehdokkaat.
- Kirkkoherra valitaan seurakuntaneuvoston kokouksessa 3.2. kello 17.30 Tesoman kirkossa. Valinnasta kerrotaan Tampereen seurakuntien verkkosivuilla tampereenseurakunnat.fi.
- Uusi kirkkoherra aloittaa tehtävänsään 1.4.2022.

Mika Kallunki

TM, sairaalasielunhoidon johtaja, työnohjaaja, 57-vuotias

Motto: Sydämellä näkee parhaiten.

1. Armo, Yhteys, Kiitollisuus
2. Tärkeintä on välittää eri tavoin ilosanomaa Kristuksesta ja palvella avuntarpeessa olevia ihmisiä.
Varustaisin ja valtuuttaisin, yhdessä työntekijöiden kanssa, seurakuntalaisia laajempaan vastuuseen Kristuksen ja lähimmäisten palvelemisessa. Samalla korostaisin, että kaiken tekemisen lähtökohtana on levollinen oleminen.
3. Arvoissani en asetu kumpaankaan ääripäähän. Vastaukseni riippuu asiasta, mustavalkoinen ajattelu on minulle vierasta.
Samaa sukupuolta olevien parien kirkollinen vihkiminen ei ole kirkon voimassa olevan avioliittokäsityksen mukaan mahdollista, mutta rukoileminen heidän kanssaan on. Toimin tässä ja muissa kysymyksissä kirkon kulloinkin voimassa olevien ohjeistusten mukaan. Toiveeni on, että kirkossa jokainen ihminen voisi olla turvallisesti sellainen kuin hän on.
4. Eri tavalla ajattelevat ihmiset ovat kirkon rikkaus. Jos eriävistä mielipiteistä seuraisi riitaa ja toisten loukkamista, siihen puuttuisin.
Rakentaisin sovintoa siten, että vaikeista kysymyksistä ei vaieta, vaan niistä käydään yhdessä keskustelua avoimesti, turvallisesti ja toisia kunnioittaen. Kokemukseni kunnioittavan keskustelun tilaisuuksista ja Erätauko-keskusteluista ovat olleet hyviä.

Kimmo Kieksi

TM, Oulun Karjasillan seurakunnan aluekappalainen, viestintäpappi, aikuistyön vastaava, 48-vuotias

Motto: Rohkeasti omana itsenä.

1. Oikeudenmukaisuus, tasa-arvo, ihmisoikeudet
2. Tärkeintä on välittää toivoa ja armoa, jotta meissä olisi tarmoa rakastaa lähimmäistä ja itseä, ja voimaa kohdata arjen kriisejä ja haasteita.
Olemalla aktiivinen kuuntelija ja keskustelija. Pyrkimällä avoimeen vuorovaikutukseen. Toimimalla vihaa ja syrjintää vastaan, edistämällä yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Huolehtimalla, että kaikki ovat turvallisesti tervetulleita. Tunnistamalla ihmisten erilaiset tarpeet tarvita seurakuntaa.
3. Keskivaiheilla painottuen vahvasti arvoliberaalin puolelle. Pidän tärkeänä kirkon perinteitä, kuten kirkollisia toimituksia. Samalla pidän tärkeänä, että ne ovat mahdollisia kaikille kirkon jäsenille.
Raamattu on tärkeä, mutta tiedostan, että jokainen tulkitsee sitä omasta viitekehyksestään. Ei ole yhtä ainoaa ja oikeaa tulkintaa. Elävä Sana puhuttelee eri ihmisiä, eri tilanteissa ja kaikkina aikoina.
Kyllä, olen valmis vihkimään samaa sukupuolta olevan parin.
4. Korostamalla sitä, mikä meitä yhdistää. Lähimmäisen rakkaus ja armo velvoittavat meitä kaikkia. Pysin rehelliseen vuorovaikutukseen ja olemaan aktiivinen kuuntelija ja keskustelija. Vuoropuhelua voi harjoitella. Esimerkiksi Erätauko-keskustelut, yhteiset ateriat ja kulttuuri ovat välineitä kohdata ja tutustua eri taustoista tuleviin ihmisiin.

tentissä

- 1) Mainitse kolme tärkeintä arvoasi.
- 2) Mikä on kirkon tärkein tehtävä, ja miten toteuttaisit sitä omassa työssäsi?
- 3) Missä kohtaa koet olevasi janalla arvokonservatiivi–arvoliberaali? Oletko valmis vihkimään kirkollisesti samaa sukupuolta olevan parin?
- 4) Kuinka rakentaisit sovintoa eri tavalla ajattelevien välille?

Sillassa oleviin kysymyksiin löytyy pitempiä vastauksia Sillan verkkosivuilta siltalehti.fi. Sieltä löytyvät myös vastaukset seuraaviin lisäkysymyksiin:

- 5) Mikä sinulle on tärkein kohta Raamatussa, ja miksi?
- 6) Miten seurakunta voisi tukea niitä alueen ihmisiä, joita kirkon perinteinen kokoava toiminta ei tavoita?
- 7) Miten seurakunnan tulisi kantaa vastuuta ympäristöstä?

Kuva: Ari Vitkainen

Tero Kuparinen

Teologian maisteri, Akaan seurakunnan kappalainen, 61-vuotias

Motto: Hiljaa hyvää tulee.

1. Oikeudenmukaisuus, kunnioittaminen, luottamus
2. Kirkon tehtävä on Jeesuksen antamassa lähetyskäskyssä. Nykyaikana se tarkoittaa sitä, että kerrotaan Jumalasta ihmisille ymmärrettävällä, koskettavalla tavalla niin, että syntyy uskoa, luottamusta ja keskinäistä kunnioitusta ihmisten välille.
Teen itse tätä työtä hyvin paljon musiikin ja tarinoiden kautta sekä keskustelemalla ihmisten kanssa rakentavasti.
3. Johonkin keskivaiheille. Pysin välttämään ääripäitä, koska ne usein vain hajottavat seurakuntaa. Kirkkoherran tehtävä on olla paimen, joka pitää lauman kasassa ja yhtenäisenä erimielisyyksistä huolimatta.
Olen perinteisen avioliittokäsityksen kannalla, mutta annan tukeni myös kaikille niille, jotka harjoittavat parisuhdetta samaa sukupuolta olevien kanssa.
4. Kunnioittamalla molempien mielipiteitä ja keskustelemalla heidän kanssaan rauhallisesti kuunnellen. Yrittäisin tuoda esille erilaisia näkökulmia ja koettaisin saada ajattelemaan asioita toisen ihmisen näkökulmista. Tekisin siitä mielenkiintoisen löytöretken luovalla tavalla.

Tero Matilainen

pastori, työnohjaaja, kirkon työyhteisökonsultti, Ruoveden seurakunnan kirkkoherra, 49-vuotias

Motto: Pidä huolta.

1. Inhimillisuus, luotettavuus, kaikkien luotujen kunnioittaminen
2. Todistaa sanoin ja teoin Jumalan rakkaudesta ja sen avulla luoda yhteyttä sekä rauhaa ihmisten välille. Kirkkoherran johtamistehtävä on pitää huolta siitä, että kaikki seurakunnassa tehtävä työ palvelee tätä päämäärää.
3. Kirkon perustehtävä on pysyvä ja muuttumaton, ja tämän haluan säilyttää jatkossakin. Toisaalta seurakunnankin elämässä voi yhä olla tapoja, jotka estävät toisen ihmisen kunnioittavan kohtaamisen. Näissä toivoisin uudistumista ja ennakkoluulotonta asennetta niin itseltäni kuin työtovereiltani.
Kirkkomme ei ole vielä yhteisesti hyväksynyt samaa sukupuolta olevien vihkimistä. Kirkkoherrana haluan pitää kirkollisessa keskustelussa esillä näkökulmaa, joka tekisi mahdolliseksi kaikkien avioliittoon aikovien vihkimisen. Jos kirkossa muutetaan avioliittokäsitystä tähän suuntaan, toimin luonnollisesti myös itse sen mukaan.
4. Korostamalla meitä yhdistäviä asioita: Yhteistä uskoa, johon yhteinen kaste meidät liittyy. Rakentamalla toimintakulttuuria, jossa kohtaamiset eri tavoin ajattelevien kesken ovat luontevia ja liittyvät osaksi seurakunnan perustyötä.

Kuva: Jari Kurvinen

Timo Waris

TM, kenttärövästi-evp, Deep Lead -valmentaja, Kokemäen seurakunnan vs. kirkkoherra, 56-vuotias

Motto: Voimme päättää vain siitä, mitä teemme ajalla, joka meille annetaan!

1. Usko Jeesukseen Kristukseen. Tee ihmisille niin kuin tahdot itsellesi tehtävän. Herra auta minua epäuskossani.
2. Kirkon tärkein tehtävä on rakkaudesta lähtevä palvelu eli diakonia. Kirkkoherrana pidän sitä esillä puheissa ja saarinoissa sekä käytännössä varmistamalla, että diakoniatyöllä on riittävät resurssit sekä että avun tarvitsija ja seurakunnan apu aidosti kohtaavat.
3. Olen keskittien kulkija. Minulla on ystäviä sekä konservatiiveissa että liberaaleissa. Viimeksi kirkollisissa vaaleissa olin Avara kirkko -ryhmän ehdokkaana. Haluaisin, että kaikki jotka haluavat tulla viihtyiksi, voitaisiin vihkiä kirkollisesti. Kirkkoherran tulee kuitenkin olla sitoutunut yhteisesti sovittuihin pelisääntöihin ja kirkolliskokouksen linjauksiin.
4. Kirkon tulee olla aidosti moniääninen. Meidän on kohdattava toisin ajattelevia lähimmäisiä rakastavasti ja kunnioittavasti. Kansainvälisissä tehtävissä olen tehnyt yhteistyötä monien kristillisten kirkkojen kanssa, jotka opillisissa kysymyksissä ovat eri mieltä meidän luterilaisten kanssa.

UNELMIA JA TUTKIELMIA IHMISISTÄ

”Pelkkä tieto ei tee meistä empaattisia ihmisiä. Pitää olla arvomaailma, jota voi viedä eteenpäin. Jokaisen pitäisi saada edes kerran kokea onnellisuus – ja yhdessä koetut tunteet. Näihin tie vie taiteen kautta. Sieltä löydät itsesi. Tavataan siellä”, kirjoittaa taiteilija Seela Sella *Kauan kukkineet omenapuut* -näytelmän käsiohjelmassa.

TEKSTI: **Kirsi Airikka** KUVA: **Hannu Jukola**

Seela Sella on paitsi yksi Suomen rakastetuimmista näyttelijöistä, myös vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja ja keskustelija. Viime marraskuussa hänelle myönnettiin tästä syystä kaksi tunnustusta.

Setlementtiliiton Alli Trygg -tunnustuspalkinto jaetaan vuosittain ihmiselle, joka on pitänyt esillä tärkeitä aiheita yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Perusteluiden mukaan Sella on avarakatseinen ihminen, joka osoittaa kiinnostusta elämästä ja ihmisistä kohtaan. Hän on ottanut kantaa sosiaalisen oikeudenmukaisuuden puolesta ja tukee esimerkiksi settlementiliikkeen Tyttöjen talo -toimintaa.

Yleisö puolestaan äänesti Sellan Vuoden 2021 kulttuuripersoonaksi ensi kertaa järjestetyssä Kulttuurigaalassa Tampereen Mediapoliksessa. Hän on aktiivisesti esiintynyt kulttuurin puolestapuhujana korona-aikana.

– Arvostan molempia palkintoja erittäin paljon. Ne liittyvät myös siihen, mitä olen puhunut meidän näyttelijöiden ammatista. Me teemme mielenterveysystyötä – joko ennalta ehkäisevää, tai sitten jo sairastuneiden ihmisten parissa.

Sellan mukaan kulttuuri ja taide eivät ole erillisiä saarekkeita, jotka olisivat irrallaan ihmisten arkielämästä.

– Kulttuuri kuuluu kaikkeen elämään ja se tuo henkistä hyvinvointia. Jos ihminen ei voi hyvin, hän kokee, ettei elämällä ole merkitystä, pohtii taiteilija.

Pispalan plikka

Yhteiskunnallisen ajattelun, vastuuntunnon ja elämänmyönteisyyden hän on imenyt jo lapsuudenkotiin Tampereen Pispalassa.

– Palkinnon saadessani ymmärsin, että hyvän aika, minähän olen aina elänyt lähellä Settlementiliittoa. Olin pienenä Ahjolan tarhassa, ja äitini ja mummoni ovat olleet yhteiskunnallisesti aktiivisia. Toivon

liitto -raittiusseura ja *Koitto*-lehti ovat tuttuja asioita jo lapsuudesta.

Suomalaisen raittiustyön uranuurtaja Alli Trygg teki työtä Sörnäisissä Helsingissä.

– Kun nyt ajattelee lapsuutteni Pispalaa, ymmärrän, että se oli hyvin samanlainen ympäristö kuin Sörnäinen. Alkoholioongelmaa oli ihan tarpeeksi sielläkin.

Seela Sella ei ole kuitenkaan koskaan ajatellut, että hän kannanotoillaan ja esityksillään parantaisi maailmaa.

– En ajattele niin vieläkään. Luulen kuitenkin, että yhteiskunnallinen keskustelu on antanut minulle kiinnostuksen elämään ja ihmisiä kohtaan. Yritän ymmärtää erilaisia ihmisiä, ja sitä, miksi he ajattelevat niin kuin ajattelevat.

Tutkielma Hitleristä

Yksi kiinnostavimmista näyttelijän ihmistutkielmista on *Hitler ja blondi*, jota esitettiin Tampereen Työväen Teatterissa vuonna 2020 ja Kansallisteatterissa Helsingissä vuonna 2021. Näytelmän on käsikirjoittanut ja ohjannut Michael Baran.

– Hänen kanssaan päätimme heti, että emme lähde tekemään Hitleristä hirviötä. Kukaan ei synny pahana. Tein sitä kuin mitä tahansa roolityötä. Halusin löytää ihmisen ja tutkia, miksi hän käyttäytyi sillä tavalla, ja mikä sai hänet tekemään hirveitä tekoja.

– Toki aiheen valitsemiseen vaikutti se, että olen juutalainen.

Seelan mukaan samanlaisia ihmisiä on edelleen, eikä siinä ole mitään ihmeellistä. Näytelmässä on paljonkin yhtymäkohtia nykypäivään.

– Esimerkiksi Euroopassa on tällä hetkellä hyvin sekasortoinen tilanne, ja antisemitismi on selvästi nousussa, mieltii Sella vakava ilme kasvoillaan.

Juuri haastattelupäivänä, 10. joulukuuta, uutisissa kerrottiin, että Seela Sellan kotiseurakunta, Helsingin juutalainen seurakunta oli saanut marraskuussa nimettömän kukkalähetyksen. Mukana oli viesti, jossa luki ”arbeit macht frei”.

Lähetys oli tuotu synagogan ovelle kristalliyön vuosipäivänä. Kristalliyö oli vuonna 1938 natsi-Sak-

”Yhteiskunnallinen keskustelu on antanut minulle kiinnostuksen elämään ja ihmisiä kohtaan. Yritän ymmärtää erilaisia ihmisiä, ja sitä, miksi he ajattelevat niin kuin ajattelevat.”

sassa tapahtunut juutalasiin kohdistunut väkivallan aalto. Kukkalähetyksen viesti viittaa toisen maailmansodan keskitysleireihin.

Sellan mukaan on surullista, että niin monissa ihmisissä kytee viha. Kaikenlainen suvaitsemattomuus ja vihapuhe ovat yleistyneet yhteiskunnassa viime vuosina.

– Jokaisen ihmisen tulisi saada rakkautta, ja olla näkyvä ja merkityksellinen. Niin hänen ei tarvitsisi hakea hyväksyntää seurasta, joka ei johda hyvään.

Hitler ja blondi -näytelmä päättää taiteilijan elämäntyössä erään tärkeän kaaren. Sen alku sijoittuu 1970-luvulle, jolloin Seela Sella ja hänen puolisonsa Elis Sella esittivät pääasiassa jiddiisin kielellä toisen maailmansodan aikaisia juutalaisia lauluja Puolan ja Baltian getoista. Konsertteja järjestettiin ulkomaita myöten.

– Meillä oli juutalainen tuttava, joka oli lapsena ollut keskitysleirillä. Hänen avullaan keräsimme lauluja, muistelee Sella.

Konserttiohjelmasta syntyi myös musiikkielokuva *S'brent – se palaa*, joka esitettiin televisiossa ensi

Taiteilija Seela Sellan ajatuksissa on jo uusi näytelmä, jonka aiheena on empatia. Teoksessa pohditaan, onko empatiakyky kokonaan hävinnyt, ja miten sitä voitaisiin herätellä. Sella kuvattiin Grand Hotel Tammerissa, joka on Suomen kolmanneksi vanhin hotelli. Museoviraston suojelema rakennus valmistui vuonna 1929.

Kuva: Johnny Korkman, Tampereen Teatteri

Kauan kukkineet omenapuut -näytelmässä Seela Sella esittää Klaaraa, jolla on kiire elää, kun kuolema vie väkeä ympäriltä. Hoitajann roolissa on pelimanni Anne-Mari Kivimäki, joka on säveltänyt esityksen musiikin ja tullut tunnetuksi muun muassa Suistamon Sähkö-yhtyeestä.

kerran vuonna 1979. Esityksen musiikkia julkaistiin myös samannimisenä LP-levynä.

Työ jatkuu

Seela Sellan ura on kestänyt jo 65 vuotta. Esiintyminen jatkuu, vaikka taiteilija täytti joulukuussa 85 vuotta.

– Harrastan työntekoa, työ ja harrastukset ovat yhtä. Ainoa harrastus, joka minulla on, on resque-koirani Nasu, jota ulkoilutan kolme kertaa päivässä. Se on minun psykiatrin, ja se saa minut rentoutumaan. Koirankarvoja tosin on joka paikka täynnä, nauraa Sella.

Taiteilija on kuitenkin yrittänyt karsia töitään.

– Tavoitteena on, että jäisi edes joitakin päiviä, etten tee mitään. Mutta niinä päivinä päässä sitten pyöriikin paljon ajatuksia. Aivot surraavat kuin tietokone, kun sinne on syötetty paljon asioita. Elämä vain on niin mielenkiintoista, innostuu hän.

Tammikuussa Sella esiintyy Tampere Chamber Music -festivaaleilla. Muusikoiden kanssa valmistetussa esityksessä hän lausuu loruja Laura Ruohosen kirjoista *Allakka Pullakka, Yökyöpelit ja Tippukivitapaus*.

– Ruohosen kirjoissa on hauskoja sanaleikkejä, ja niissä on usein myös opetus ja tietoa esimerkiksi eläimistä. Ruohonen on paitsi kirjailija ja ohjaaja, myös biologi.

Sella on aiemmin näytellyt Ruohosen *Yökyöpelit*-teoksen perustuvassa näytelmässä ja tv-sarjassa.

– Siinä minulla oli hieno luonnerooli, päätti Väättäinen, joka on verenimijöiden väkevää sukua, hymyilee näyttelijä.

Eläkää nyt

Helmikuussa jatkuvat *Kauan kukkineet omenapuut* -näytelmän esitykset Tampereen Teatterissa. Näytelmä perustuu nokialaiskirjailija Martti Joenpolven samannimiseen novelliin.

– Olen lukenut tämän novellin jo kymmeniä vuosia sitten. Halusin kuitenkin tehdä esityksen vasta sitten, kun olen niin vanha, että olen uskottava Klaaran roolissa.

Toisessa roolissa esiintyy musiikin tohtori ja pelimanni Anne-Mari Kivimäki, joka on myös säveltänyt esityksen musiikin. Ohjauksesta vastaa Sellan pitkäaikainen yhteistyökumppani Kari Paukkunen.

Seelan mukaan näytelmän tärkein viesti on: eläkää nyt.

– Näytelmässä puhutaan paljon kuolemasta. On eletävä nyt, ettei jäisi elämättä jäänyttä elämää. Kuolema on

minun ikäisilläni jo lähellä, ja asiaa pitää myös käsitellä, ei torjua eikä pelätä.

– Se ei kuitenkaan tarkoita, että pitäisi elää kuin viimeistä päivää. Elämä on tässä, ja jokaisella asialla on jokin tarkoitus. Meidän ei kuitenkaan tarvitse ratkaista sitä koko ajan, kun emme kuitenkaan voi sitä tietää.

Seela Sellan näytelmiä nähdään tänäkin vuonna ympäri Suomen. Ohjelmistossa ovat näytelmät *Kauan kukkineet omenapuut*, *Rakkauskirjeitä* ja *Ihan Seelana*. Te-

“Elämä on tässä, ja jokaisella asialla on jokin tarkoitus. Meidän ei kuitenkaan tarvitse ratkaista sitä koko ajan, kun emme kuitenkaan voi sitä tietää.”

keillä on myös kaksi konserttia, joissa esitetään suomalaista runoutta.

Ensi syksynä hän tekee uuden aluevaltauksen esiintymällä Tanssin talossa Helsingissä. Tulossa on tanssija-kooreografi Sanna Kekäläisen teos, johon Sellaa pyydettiin.

– Täytyy näköjään vielä ryhtyä tanssijaksikin vanhoilla päivillä. Minulla on siinä hyvin pieni rooli, mutta kun tarvittiin vanha ihminen, suostuin mukaan.

Tarvitsemme empatiaa

Seela Sellan ajatuksissa on jo uusi näytelmä, jonka aihe liittyy – tuttuun tapaan – ihmisiin ja nyky-yhteiskunnan ilmiöihin, muun muassa vihapuheeseen ja kiusaamiseen.

– Haluan tarkastella empatiaa. Onko empatiakyky ko-

konaan hävinnyt, missä se on, ja miten sitä voitaisiin herätellä.

Tärkeä aihe nousi taiteilijan mieleen murheellisesta tapauksesta. Helsingin Koskelassa tapahtui reilu vuosi sitten henkirikos, jossa kuoli 16-vuotias poika väkivallan seurauksena. Surmaaajat olivat kohdistaneet uhuriin väkivaltaa jo aiemmin, ja kiusaaminen oli jatkunut pitkään.

– Kukaan ei synny pahana. Uskon, että kiusaajat ovat tietoisia, että tekevät väärin. Uhuriin kohdistettu väkivalta on heidän omaa pettymystään ja vihaa omassa elämässä tapahtuneita asioita kohtaan.

Sellan lisäksi työryhmään kuuluvat ohjaaja Kari Paukkunen ja kirjailija Leena Tamminen, joka on kirjoittanut kaikki näyttelijän monologit.

– Tässä näytelmässä haluamme mennä teatterin alkujuurille, ja keräämme parhaillaan vanhoja alkuperäistarinoita.

Merkki ihmisestä

Kiinnostus ihmisiin sekä unelmat ovat kantaneet Seela Sellaa hänen elämässään ja työssään. Hän on saanut näyttelijänlahjoja myös suvultaan.

– Mummu ja vaari olivat perustamassa Valkeakosken työväennäyttämöä, ja äitini oli aktiivinen harrastajanäyttelijä ja lausuja.

– Teatteri vain on niin kiehtovaa. Mielikuvituksen ja unelmien avulla voi siirtyä toiseen maailmaan, ja se on yksi merkki ihmisestä. On aina mielenkiintoista pohtia, miten joku ihminen ajattelee tai tekee niin kuin tekee.

Sellan mukaan katsojan tulisi saada teatterista sitä samaa.

– Meidän täytyy antaa unelmia ja ajattelemisen aihetta. On annettava se tunne, että elämällä on merkitystä. Jokaisella ihmisellä on merkitys, mutta ei tarvita suurta merkitystä: riittää, että ihminen on olemassa. ♦

Tampere Chamber Music Festival:

Satukonsertti – Seela Sella ja Yökyöpelit Tampere-talossa. Tapahtuma siirtyy koronarajoitusten takia. Lisätietoja: tampere-talo.fi/tcm2022/

Lisää festivaalista sivulla A 19

Kauan kukkineet omenapuut perjantaina 4.2. klo 19 Tampereen Teatterin Frenckell-näyttämöllä Kevään aikana yhteensä kuusi esitystä

Investoinnit kohdistuvat kirkkoihin ja hautausmaille

Tampereen ev.lut. seurakuntayhtymän yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi marraskuussa vuoden 2022 talousarvion sekä toiminta- ja talussuunnitelman vuosille 2022–2024.

Talousarviossa seurakuntien toimintakulut ovat 47,5 miljoonaa euroa, joista vajaat kaksi kolmasosaa katetaan verotuloilla (32 miljoonaa euroa) ja loput toiminnan tuotoilla (17,9 miljoonaa euroa).

Toimintakuluista henkilöstökulut ovat reilut 53 prosenttia. Toimintatuottoja kertyy eniten vuokratuloista, noin 21 prosenttia. Talousarvion loppusumma on vajaat 400 000 euroa ylijäämäinen.

Tampereen seurakunnat ovat sitoutuneet valtakunnalliseen Hiilineutraali kirkko 2030 -strategiaan. Tämä tarkoittaa seurakuntien sitoutumista torjua ilmasto- ja ympäristömuutosta toiminnassaan, kiinteistöissään ja päätöksenteossään.

Kiinteistöissä tehtävien korjaustöiden yhteydessä tehdäänkin samalla myös energiasaneerauksia, kertoo kiinteistöjohtaja **Heikki Päätalo**.

– Myös kirkkotilan käytön monipuolistaminen ja estyttekniikan parantaminen sisältyvät suunnitelmiin useissa kohteissa, hän lisää.

Merkittävimpiä yksittäisiä rakennus- ja korjauskohteita ovat Teiskon kirkon ja hautausmaan yhteyteen rakennettava kokoontumis- ja huoltorakennus, Hervannan kirkon peruskorjauksen aloittaminen, Kalevan kirkon korjaukset, Messukylän vanhan kirkon korjaukset ja huoltorakennuksen rakentaminen sekä Pättinniemen majotusrakennukset.

Yhteensä investointimenot ovat 6,2 miljoonaa euroa, joista puolet kohdistuu kirkkoihin ja hautausmaille.

Osallistuva budjetointi mukana suunnittelussa

Tampereen seurakunnat aloitti osallistuvan budjetoinnin

Kuva: Juhna-Pekka Aaltonen

Kaupunkilaisia pyydettiin viime keväänä tekemään ehdotuksia, mihin asioihin ja kohteisiin Tampereen seurakuntien kirkollisverovaroroja tulisi käyttää. Kannatusta sai muun muassa kesäkerhojen ja perheleirien järjestäminen.

(osbu) kokeilun maaliskuussa 2021, ja seurakuntalaisilta saatuja ehdotuksia on otettu huomioon vuoden 2022 talousarviossa. Osallistuva budjetointi edustaa Tampereen seurakuntien strategian mukaista kokeilukulttuuria, jossa tamperelaisia kuullaan ja tarjotaan mahdollisuus osallistua talouden ja toiminnan ideointiin sekä toteuttamiseen.

Toiminnan painopisteinä vuonna 2022 ovat kuluvan vuoden tapaan kristittyinä elämisen tukeminen ja tuen ja avun saamisen sekä antamisen mahdollistaminen. Esimerkiksi suosituissa yhteisöruokailuissa yhdistyvät avun saaminen ja antaminen, yhteisöllisyys sekä yhteistyö monien toimijoiden kanssa.

Korona-aika kehittänyt digitaalisia työtapoja

Korona-aika on rajoittanut paljon seurakuntien toimintaa, mutta vuoden aikana on kuitenkin myös opittu uusia digitaalisia työtapoja. Ne tarjoavat vuorovaikutukseen uusia mahdollisuuksia, joita voi erityisesti hyödyntää nuorten aikuisten tavoittamiseen.

Sekä kirkollisten tilaisuuksien suoratoistot että verkon

kautta saatava keskustelu- ja muu apu ovat entistä suuremmissa roolissa seurakuntien työssä, kertoo kehittämistyön johtava asiantuntija **Jussi Laine**.

Kirkkovaltuusto päätti myydä Ilkontien tontit

Tampereen seurakuntayhtymä omistaa maa-alueita Kangasalan Ilkossa. Alueella on viime vuosina ollut useita asemakaavamuutoksia. Vuonna 2020 voimaan tulleessa asemakaavassa Tampereen seurakuntayhtymälle muodostui yhteensä neljä vierekkäistä omakotitonttia osoitteeseen Ilkontie 18.

Yhteinen kirkkovaltuusto päätti yksimielisesti myydä Ilkontien 18 tontit hyväksytyjen tarjousten tehneille. Päätöstä tehdessään se korosti yhteistä ympäristövastuuta liittämällä myyntipäätökseen ympäristöarvoja ja rakentamisen ohjausta korostavan ponnin Kangasalan kaupungille.

Ponnassa sanotaan, että ”alueen rakentamista ohjataan erityisen tarkasti Pitkäjärven, alueen metsäluonnon ja Ilkon geologisesti arvokkaan kalliojyrkänten luontoarvoja vaalien ja myös alueen virkistyskäyttö turvaten”.

Virve Jylhäsal

Ammattilaiset palvelevat

Messa
Koti- ja
Kirkko-
palvelut
Paikallinen välittäjäsi!

Juha Alakärppä 040 1601482
Johannes Karjalainen 040 7076110
Marja Karjalainen 0400 640924
Janne Koivisto 041 5136669

ASUNTOPALVELUKARJALAINEN.COM
SKVL A Kesiksenkatu 10, 33710 Tampere

Kodin perussiivoukset
Yritysten siivoukset
Remonttisiivoukset
Muuttosiivoukset

Palvelua ja puhtautta 20v

Pyydä tarjous:
045 126 6938
Anna siivouslahjakortti!

www.uusierasivoukset.fi

Siivous- ja Kodinhoitopalvelut

Nauti puhtaasta kodista. Me teemme kodin askareet puolestasi.

20 vuotta puhdasta palvelua

Puh. 045 884 7846
www.dosline.fi

• Siivouspalvelut • Kodinhoitopalvelut
• Arvonlisäveroton kotipalvelu
Siivouspalvelut ja Kotipalvelut Dos Line Ky

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS RY.
Nekalankulma 1, Tampere

Seurat pääsääntöisesti keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 19 sekä sunnuntaisin klo 16 ja 17.30.

Kuuntele seuroja myös internetissä ja seuraa ajantasaista tapahtumakalenteria osoitteessa:
tampereenrauhanyhdistys.fi

Herättäjä-Yhdistys
su 30.1. klo 10
Herättäjä-Yhdistyksen kirkkopyhä
Messukylän kirkossa,
Messukylänkatu 54.
Saarna Outi Lehtipuu, messun jälkeen kirkkokahvit ja veisuut.

Ev.lut. kirkon lestadiolainen herätysliike
ESIKOISET

Seurat
Sunnuntaisin klo 15 (myös verkossa)
Tervetuloa!
Uudenkylän srk-talo
Ali-Huikkaantie 13B, Tre
www.esikoiset.fi

Ilmoitusmyynti

Tero Taipale p. 040 641 1163
tero.taipale@tamperelainen.fi, tre.ilmoitukset@tamperelainen.fi

Tulevaisuuden sanat eivät sulje ketään pois

Kuulee sanottavan, että sanat luovat todellisuutta. Joukko eturivin suomalaisteologeja hahmotteli sanoja, jotka rakentavat keskustelemaa ja moniäänistä tulevaisuuden kirkkoa.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on syvän muutoksen keskellä. Kirkko joutuu miettimään uudelleen teologiaansa, käyttämänsä kieltä ja harjoittamaansa hengellisyyttä. Samalla kirkon on käytävä läpi suhdettaan patriarkaattiseen menneisyyteensä.

Tulevaisuuden sanat (Kirjapaja, 2021) on tuore puheenvuoro näiden kysymysten pohdinnassa. Teos sisältää artikkelit yhdeltätoista maamme eturivin teologilta.

Aloitteen kirjan kokoamisesta teki Turun tuomiorovasti **Aulikki Mäkinen**. Pitkään kirkolliskokouksen jäsenenä toimiessaan hän oli huomannut kaksi seikkaa.

– Kirkolliskokouksessa ja sosiaalisessa mediassa on käyty paljonkin keskustelua patriarkaalisuuden ja postmodernin ympärillä. Aloin miettimään, että mitä se auttaa, jos vain monet sosiaalisen median kuplat pyörittelevät näitä asioita.

Toinen sysäys kirjalle oli se, että kirkolliskokouksessa Mäkinen kohtasi uusiakin edustajia. Jotkut heistä ihmettelivät erästä asiaa.

– Tietyt termit ovat yliopistolla heidän oppialalanaan aivan tavallisia, mutta kirkolliskokouksessa ne herättivät intohimoja. Miksi ihmisten korvat menevät kiinni, jos käyttää väärää sanoja?

Piispojen johdettava kohti uutta

Mäkinen itse on kirjoittanut kirjaan artikkelin piispuudesta ja johtajuudesta kolmannella vuosituhanella. Hänen mielestään piispojen johtajuudesta puhutaan aika vähän.

– Ja kuitenkin he ovat julkisuudessa se kirkon nykyin johto.

Turun tuomiorovasti huomauttaa, että piispat ovat pitkään voineet rakentaa johtajuutensa aseman perusteella. Maailma on kuitenkin muuttunut. Nykyään

johtaja hankkii arvostuksen ja luottamuksen toimintansa kautta.

Mäkinen haluaa nostaa keskusteluun myös sen, mikä ylipäätään on piispan tehtävä.

– Olisiko nyt aika lähteä puhumaan arvoista ja uskosta kirkon ulkopuolelle sellaisella kielellä, jota ihmiset ymmärtävät?

Turun tuomiorovasti näkee avoimuuden, luottamuksen, vuoropuhelun ja moniäänisyyden sietämisen tämän päivän avainsanoina.

– Piispat puhuvat paljon ykseyden vaalimisesta. Minustakin kirkossa tulee sitä vaalia. Ykseyshän ei ole samanmielisyyttä, vaan kyky dialogiin erilaisen näkemysten kanssa.

“Eihän ole keneltäkään pois, jos annetaan tilaa toiselle, joka katsoo asiaa hieman eri näkökulmasta.”

Elina Hellqvist

Aulikki Mäkinen uskoo, että tulevaisuudessakin piispan virka voi olla merkityksellinen. Katseen on kuitenkin käännyttävä toiseen suuntaan. Perinteinen kontrolli ja yhteisen opin varjeleminen ovat vanhan ajan vallankäyttöä.

– Sen sijaan tarvitsemme piispoja pitämään joukkoa mukana ja johtamaan uuteen.

Moniäänisyyttä kohti

Kansankirkollinen, koko yhteiskunnan läpäisevä lu-

terilaisuus alkaa olla menneisyyttä suuressa osassa maatamme. Kirkon sisällä erottuu jo nyt lukemattomia identiteettejä.

Moniäänisyys onkin asia, joka toistuu useissakin Tulevaisuuden sanat -kirjan artikkeleissa.

Kirkon lähetystyön keskuksen johtaja, teologian tohtori **Elina Hellqvist** peräänkuuluttaa omassa artikkelissaan hedelmällistä vuorovaikutusta eri tavalla uskovien ja ajattelevien kesken.

– Tulisi huomata se, mikä on minulle totta, ja samalla ymmärtää, että toiselle ihmiselle hänen totuutensa on yhtä totta. Vaikeaaahan on saada toinen vaihtamaan kantaansa. Mutta miten erilaisten äänien kanssa pystyttäisiin parhaiten elämään yhdessä?

Hellqvist kehottaa jokaista pohtimaan sitä, millä asenteella lähtee keskustelemaan. Toisen ihmisen mielipiteet ja arvot saattavat poiketa huomattavasti oman omista ajatuksista.

– Lähdenkö liikkeelle ajatuksella, että minulla on nyt juttu, jonka haluan kertoa sinulle riippumatta täysin siitä, mitä ehkä haluaisit kysyä. Vai oletko minulle samalta viivalta lähtevä keskustelukumppani?

Kyselijöille lisää paikkoja

Hellqvistin mukaan vanhemmilla suomalaisilla ikäluokilla on vielä aika vahva luterilainen identiteetti. Mitä nuorempiin mennään, sen ohuempi on jo äidinmaidossa imetty usko.

– Nyt ollaan monin paikoin tilanteessa, jossa kansankirkollisuus ei enää ole se oletusarvo. Moni kristitty joutuu perustelemaan erilaisia ratkaisujaan. Miksi olen kirkon jäsen? Miksi päätimme, että lapsemme kastettiin?

Jotta pystyisi levollisesti olemaan vuorovaikutuksessa eri uskontojen ja katsomusten kanssa, vaaditaan tiettyä asiaa.

– Sinulla pitää olla aika vahva oma identiteetti. Tämä onkin monelle haaste.

Kirkon lähetystyön keskuksen johtaja uskoo, että kirkossa tarvitaan jatkossa yhä enemmän sellaisia

Aulikki Mäkinen

Outi Lehtipuu

Mika K. T. Pajunen

Elina Hellqvist

Tulevaisuuden sanat -kirjassa avataan monenlaisia polkuja uuteen. Kirjoittajien mukaan kirkon on uskallettava muuttua, jos se ei halua jäädä historialliseksi museoksi. Postmoderni aika myös kutsuu keskusteluun.

Kuva: Shutterstock

“Kirkon on otettava kielen kehittyminen ja kielitajun muutos vakavasti. Jos näin ei tehdä, kirkko vähitellen ajan myötä putoaa kelkasta.”

Outi Lehtipuu

tiloja ja paikkoja, joihin voi tulla kyselemään ja etsimään ilman valmiita vastauksia.

– Nollasumma-ajattelusta pitäisi myös päästä eroon. Eihän ole keneltäkään pois, jos annetaan tilaa toiselle, joka katsoo asiaa hieman eri näkökulmasta.

Mahdollisuus Jumalalle

Pirkanmaan Akaassa asuva teologian tohtori **Mika K. T. Pajunen** pohtii omassa artikkelissaan sitä, miten Jumalasta puhuminen on muuttunut aikakaudesta toiseen.

Hän näkee tämän ajan yhtenä polttavana ongelmana sen, että kirkkokin on menettämässä luontevan tavon puhua Jumalasta.

– Modernin ajan ihminen haluaa määritellä ja sanoittaa asioita. Tämän jälkeen niiden kuvitellaan olevan hoidossa.

Siten uskotaan pystyttävän ratkomaan ongelmia, jotka ovat paljon syvemmällä.

– Pelkkä managerointi ei riitä. Näiden haasteiden edessä tulee pysähtyä ja antaa Jumalalle mahdollisuus yllättää.

Pajunen huomauttaa, että vallitseva järjestelmä ei kuitenkaan ole kiveen kirjoitettu. Systeemillä on lopulta vain se valta, joka sille annetaan.

Teologi kokee, että kristitytkin odottavat kirkolta sitä, että se uskaltaisi rohkeasti rukoilla, ja sitä kautta puhua Jumalasta.

– Hengellisyyteen ei pidä paeta tai käyttää sitä valankäytön välineenä. Usko voi elää arjessamme mukana luontevalla tavalla. Siihen kuuluu myös se, että näemme kaiken elollisen keskinäisen yhteyden.

Vanhoista etuoikeuksista luovuttava

Pajusen mukaan kristillisen teologian painotus on siirtynyt oikein uskomisesta oikein elämiseen. Hän itse kaipaa näiden asioiden välille tasapainoa.

– Molempia tarvitaan. Mutta jos tuomme esille oikein uskomista ilman että siitä seuraa mitään konkreettista, niin sehän jää vain puheeksi.

Mika K. T. Pajunen näkee ajan merkit selvänä. On käynnissä merkittävä kulttuurinen muutos. Mikään yksittäinen tempu ei pelasta Suomen evankelis-luterilaista kirkkoa.

– Yhteiskunnassa on pettymystä monia instituutioita kohtaan, ja se koskee myös kirkkoa. Kun instituutio kasvaa muodottomaksi, se menettää sielunsa.

Akalaisteologi kehottaaakin valtakirkkoa nöyryyteen. Monista vanhoista etuoikeuksista olisi syytä luopua itse. Jos näin ei toimita, lopulta etuoikeudet romahtavat kuin korttitalo.

– Se, että kristityt vapaaehtoisesti luopuvat omista historiallisista etuoikeuksistaan antamalla tilan ja mahdollisuuden kaikille uskonyhteisöille, on parempi todistus Nasaretin miehestä kuin yhteiskunnallisista asemista kynsin hampain kiinni pitäminen.

Joutuuko Raamattu museoon?

Kristinusko on tunnetusti yksi ”kirjan uskonnoista”. Ei ole lainkaan samantekevää, millä tavalla Raamatun tekstejä käännetään.

– Kieli elää koko ajan. Jokainen Raamatun suomennos on yksi tulkinta, ja jokainen suomennos myös kyseisen ajan kieltä, taustoittaa Tampereella asuva, Helsingin yliopiston Uuden testamentin kreikan yliopistonlehtori **Outi Lehtipuu**.

Yleisen kielitajun muutokset ovat tehneet kysymyksen sukupuolitetöisestä kielestä entistä tärkeämmäksi.

– Kielen perinteinen mieskeskeisyys on yksi syy siihen, miksi länsimaisen kulttuurin rakenteissa on niin tiukasti ajatus, että mies on ihmisyyden normi.

Lehtipuun mukaan kirkon on otettava vakavasti kielen kehittyminen ja kielitajun muutos. Jos näin ei tehdä, kirkko vähitellen ajan myötä putoaa kelkasta.

– Ymmärrän hyvin, että etenkin vanhemmat ihmiset huokaavat, että pitääkö Raamatusta kaikki muuttua. Mutta emmehän me halua, että pyhä kirjamme joutaa museoon. Esimerkiksi vuoden 1992 raamatunkäännös alkaa olla nykynuorille jo aika omintuinen.

Veljiä ja sisaria

Inklusiivinen Raamatun kääntäminen on nousemasa vahvasti esille. Kyse on siitä, että lukijan tulisi kokea, että käännetty teksti koskee myös häntä itseään. Kieli siis sulkee sisälleen, eikä rajaa pois.

Outi Lehtipuu antaa esimerkin. Uusimmassa suomalaisessa *UT2020* -raamatunkäännöksessä puhutaan monin paikoin pelkkien ”veljien” sijasta ”veljistä ja sisarista”.

– Kyseisessä Paavalin kirjeiden kohdassa on huomioitava, että sen ajan seurakunnat koostuivat sekä miehistä että naisista. Naisia ei ole siis lisätty tekstiin, vaan heidät on käännökseen avulla palautettu näkyviksi.

Muutos herättää aina kysymyksiä. On jopa epäilty, yrittävätkö feministit uusien käännösten myötä tunkea Raamattuun jotakin sellaista, jota siellä ei ole.

– Kun asiaa katsoo maailmanlaajuisesti, niin hie-man yllättäenkin monet feministit vastustavat inklusiivista kääntämistä. Peruste on se, että silloin heidän mukaansa näennäisen tasa-arvon alle piilotetaan Raamatun ajan yhteiskunnan vahva epätasa-arvoisuus, Lehtipuu sanoo.

Vastaavasti monet konservatiivikristityt kannattavat inklusiivista kääntämistä.

– Syynä on taustalla oleva voimakas missionaarin näky. Kristinuskon on puhuteltava myös naisia. ♦

Vesa Keinonen

Ongelma ei katoa sillä, että siitä vaietaan

Ilmastonmuutoksesta puhtaan vieläkin liian vähän.

Tätä mieltä on 14-vuotias Tesoman yläasteen oppilas **Aliisa Valta**.

– Aihe on ajankohtainen, ja kyllähän ne vaikutukset ovat aika isoja.

Vaikeneminen ei ole oikea ratkaisu.

– Yleensä ihminen ei halua ajatella sellaista, mitä ei ole kiva kuulla. Mutta ongelma ei kuitenkaan häivy sillä.

Viime kesänä hän kaipaili turhaan kesätöitä. Sitten äiti huomasi, että nuorisovaltuuston Allianssin ja Suomen Kulttuurirahaston Ilmastonmuutosvoima-hanke tarjosi pieniä apurahoja nuorten kesäprojekteille.

Apuraha heltisi, ja kesän aikana Valta luki ja arvosteli ilmastonmuutoksesta kertovia tietokirjoja keväällä perustamallaan Kirjagram-tilillä. Joukossa oli esimerkiksi pamflettimainen nuorten tietokirja *Ilmastotekejoja* (WSOY 2020), jonka ovat kirjoittaneet Kaisa Happonen ja Karri Miettinen.

– Tein projektia koko kesän, mutta jos olisin tehnyt sitä yhtäjaksoisesti, siihen olisi mennyt ehkä kaksi–kolme viikkoa, kertoo lukemisesta muutenkin pitävä Valta.

Kirjat hän lainasi kirjastosta. Tarkoitus oli myös esitellä teoksia lähialueen kouluille opettajien hyödynnettäväksi, mutta joukosta ei löytynyt siihen sopivia.

Projektinsa avulla hän kertoo saaneensa isomman käsityksen ilmastonmuutoksesta ja sen vaikutuksesta.

– Kyllä mä näistä asioista aika hyvin jo tiesin, mutta uskon, että aika monelle olisi ollut paljonkin uutta. Jatkan kyllä aiheen seuraamista.

Hän myös uskoo, että projektista on hyötyä tulevaisuuden kannalta. Ajankohtaisesta aiheesta tulee juteltua myös kaverien kanssa.

Pienillä teoilla on väliä

Aliisa Valta ei allekirjoita väitettä, että yksittäisen ihmisen tai pienen maan toimilla ei olisi mitään väliä.

– Jokainen voi vaikuttaa isompiin yrityksiin omilla ostopäätöksillään esimerkiksi ruokaan, vaatteisiin ja tavaroihin liittyen.

Hänestä on myös outoa, että asiasta levitetään väärää tietoa ja suoraista hömpää.

– Mutta kyllä täytyy vähän ajatella itsekin, ettei usko ihan kaikkea.

Koulussa näitä kirjoja ei ollut käsitelty. Ilmastonmuutoksesta oli puhuttu etenkin seiskaluokalla, mutta nyt kaikki tuntuu liittyvän ennen kaikkea pandemiaan.

– Jo ala-asteella pitäisi sanoa, että tällainen on olemassa ja sanoa, mitä se tarkoittaa. Sitten yläasteella voisi puhua laajemmin ja kertoa sen vaikutuksista. Ja ihan aikuisiakin pitäisi muistutella välillä.

Asioista pysyy kärryillä lukemalla, seuraamalla kirjoituksia maailman tapahtumista verkosta, ja myös kyselemällä.

Aliisa Vallan mukaan juuri Instagram on paikka, jossa voi pysyä selvillä nuorten ajatuksista. Siellä on mukana myös virallisia tahoja ja vaikuttajia.

Kuukausi sitten tehdyssä Sanomalehtien Liiton kyselyssä selvisi, että vajaa kolmannes nuorista kokee, ettei heidän äänensä kuulu riittävästi asiaan liittyvässä keskustelussa.

Vajaa kaksi kolmasosaa kyselyyn vastanneista 13–18-vuotiaista nuorista kertoi olevansa erittäin tai melko huolissaan ilmastonmuutoksesta.

Puolet vastaajista kaipasi juttuja etenkin siitä, miten ilmastonmuutos voidaan ratkaista. Runsas kolmasosa puolestaan halusi tietoa ilmastonmuutoksesta ja sen seurauksista sekä vinkkejä arjen ilmastotekoihin.

Ilmastonmuutosvoima on kahden vuoden aikana rahoittanut sata hanketta eri puolilla Suomea. Kesälle apurahoja myönnettiin 22. ♦

TEKSTI: **Asta Kettunen**

KUVA: **Hannu Jukola**

Aliisa Valtaa kiinnostaa lukeminen. Myös liikunta maittaa, sillä muut harrastukset ovat juokseminen, kuntosalilla ja jalkapallo. Samoihin kiinnostuksen kohteisiin viittaavat myös mieliaineet koulussa.

Kuva: Asta Kettunen

Sirkka-Liisa Kyngäs tuo näyttelyyn itse tekemänsä kastemekon. Vasemmassa kädessä hänellä on Lielahden kirkon oma ristiäisasu ja takana kastepuu.

Kastemekot kertovat tarinoita Lielahden kirkon näyttelyssä

Lielahden kirkossa voi ihailla vanhoja kastemekkoja ja muita esineitä noin viikon ajan. Näyttely avautuu kasteen sunnuntaina, ensimmäisenä sunnuntaina loppiaisesta, eli 9. tammikuuta ja päättyy 16. tammikuuta.

Idean tuntio Sirkka-Liisa Kyngäs sai kasteiden määrän vähenemisestä. Viime aikoina lisänsä suuntaukseen on tuonut korona, jonka aikana ristiäisiä on siirretty myöhemmäksi.

Lähiaikoina on kastettu yhtä aikaa esimerkiksi perheen vauva ja 11-vuotias, kertoo näyttelyn taustatukena toimiva Harjun seurakunnan johtava kappalainen Leena Jalakanen.

Naiset uskovat näyttelyn keräävän kiinnostusta yli sukupolvirajojen. Pukujen lisäksi on tarkoitus tarjota aiheesta tietoa, ja pastori on valmiina vastaamaan kysymyksiin.

– Kyse on elämän ihmeen arvostamisesta, sanoo näyttelyn kokoamisen myötä kasteen symboliikkaan paneutunut Kyngäs.

Esille saadaan ainakin kymmenkunta pukua. Joukossa on esimerkiksi satavuotiaan mekon tarina.

Kyngäs tuo näyttelyyn 32-vuotiaan kastemekon, jossa on kastettu perheen kolme tytärtä. Hän halusi aikanaan tehdä ikimuistoiseen tilaisuuteen myös tyynyn, joka kuitenkin on jo hävitetty.

Etenkin ennen kasteasut olivat kauniita taideteoksia,

joissa seurakuntayhteyteen liitettiin useita lapsia peräjälkeen, ja niitä myös lainattiin.

– Mekkoja on kudottu ja virkattu. 1700-luvulla kastemekko saattoi joskus olla kukallinenkin, Jalkanen tietää.

– Vieläkin mekot aika paljon kiertävät. Myös pienempiä alboja voi käyttää kastemekkoina nuorille, hän kertoo. Perhetilaisuudessa 9.1. lapset ovat keskiössä, mutta myös isovanhempia ja kummeja kutsutaan mukaan. Tilaisuutta elävöitetään lastenvirsillä ja -matoilla, kastepuun lehdet siunataan ja muistetaan viime vuonna kastettuja.

Jalkanen ihastelee sitä, miten paikallisuus näkyy kirkkojen kastepuissa: Lielahdessa se on virkattu, Pispalassa puuta ja Tesomalla metallia.

Kastemaljoja hän on nähnyt työssään monenlaisia. Mieleen on jäänyt esimerkiksi puuhun maljaksi koverrettu kolo. ♦

Asta Kettunen

Näyttely avoinna:

- su 9.1. klo 11–15
- ma 10.1. klo 9–15
- ti 11.1. klo 14–18
- ke 12.1. klo 9–14
- to 13.1. klo 11–16
- pe 14.1. klo 14–18
- la 15.1. ei avoinna
- su 16.1. klo 11–15

Kirkko käy koulun juhlatilaksi

Koulut voivat edelleen järjestää lukukauden päätösjuhlia kirkkoissa. Eduskunnan perustuslakivaliokunta katsoo, että pelkkä tila ei tee juhlasta uskonnollista ja että uskonnollisen tilan käyttö juhlassa ei ole perustuslain vastaista.

– Päätös selkeyttää ja helpottaa koulujen ja oppilaitosten toimintaa. Seurakunnat ovat koulujen tavallisimpia yhteistyökumppaneita. Päätöksen myötä voidaan jatkaa yhteistyötä, joka tukee lasten ja nuorten kasvua. Heille lukuvuoden juhlat ovat ainutlaatuisia tilanteita, joissa syntyy vahvoja muistoja, kertoo kirkon kasvatuksen ja perheasioiden johtaja Jarmo Kokkonen.

Vuonna 2019 eduskunnan apulaisoikeusmies Pasi Pölonen linjasi kouvolalaisen koulun lukuvuoden päätösjuhlat uskonnottomuuden kannalta lainvastaisiksi. Tapaus sai ai-

kaan vilkkaan yhteiskunnallisen keskustelun. Myös piispat julkaisivat kannanoton rohkaisten ammattikasvattajia kouluissa ja päiväkodeissa pitämään esillä kulttuuriperintöä.

Perustuslakivaliokunta korostaa lisäksi, että kirkon käyttöön koulun yhteisissä juhlissa liittyy jännitteitä. Juhlaohjelman osalta on varmistettava siitä, että oppilaiden uskonnon ja omantunnon vapaus tulee turvatuksi.

– Kirkossa kunnioitamme katsomusten moninaisuutta. Siksi kaikille yhteiseen juhlaan ei voida liittää esimerkiksi hartautta tai jumalanpalvelusta silloinkaan, kun kokoonnutaan kirkossa, sanoo Kokkonen.

Lisäksi koulut voivat järjestää kirkkoissa koulujumalanpalveluksia. Niistä koulu tiedottaa etukäteen ja niihin osallistumisen on oltava vapaaehtoista. ♦

HENGEN LEIPÄÄ

Heimo Suonsivu
Sairaalapastori

Edessä valoa

Vuoden vaihtuessa ihmisillä on usein pyrkimys jollain tavoin hahmottaa, mitä uusi vuosi tuo tullessaan. Viime vuodet olemme joutuneet elämään aivan uudeltaisessa epävarmuudessa. Elämme jälleen monestakin syystä aikaa, jossa tulevaisuuden muotoutumisesta ei juurikaan voi sanoa mitään varmaa tai tarkkaa.

Muistan alle kouluikäisenä lapsena käyneeni ensimmäisen kerran Tuomiokirkossamme. K aupunkireissun yhteydessä äitini ja veljeni kanssa pistäydymme kirkkaasta kesäpäivästä sisään vähän hämärältä näyttävään kirkkosaliin ja katsoimme sen rikasta kuvitusta.

Muistan yhä lapsen mielessä nähneeni lehterikaiteen köynnöksenkantajat isoina poikina. Tuosta hetkestä asti kirkon kuvat ovat puhutelleet minua, ja olen usein vuosien varrella asettunut vuoropuheluun niiden kanssa.

Olen monesti istunut niin tyhjässä kuin täydessäkin kirkossa. Joskus paikkani on ollut penkeissä saarnastuolia vastapäätä olevan lehterin alla, missä katse kiinnittyy köynnöstä kantaviin poikiin. Useimmiten paikkani on nyt löytynyt takaa keski-

Jostain tulee kuitenkin voima nousta ylös, ojentaa kangistuneita jäseniään, liittyä taas toisten seuraan ja kulkea kohti päämääräänsä.

käytävän varrelta. Sieltä katse kiinnittyy Magnus Enckellin *Ylösousemus*-freskon ihmisiin, heidän vaellukseensa kohti kirkkautta.

Joitakin vuosia sitten penkissä istuessani huomasin ajattelevani, että näen freskossa myös kuvauksen siitä, miten elämä ihmistä kulkunsa aikana aina välillä heittelee, uhkaa ja suistaa pimeyteenkin. Jostain tulee kuitenkin voima nousta ylös, ojentaa kangistuneita jäseniään, liittyä taas toisten seuraan ja kulkea kohti päämääräänsä.

Psalmirunoilija sanoo sen näin: *”Herra, sinä pelastit minut tuonelasta. Hautaan vaipuvien joukosta sinä toit minut takaisin elämään.”* (Ps. 30:4).

Penkissä istuva ei näe sitä, mitä kirkkautta kohti kulkevat ylösnousseet jo näkevät. Taiteilija on kuvannut heidän edessään avautuvaa valoa heidän kasvoillaan ja vaatteissaan. Minulle tämä kertoo siitä, että vaikka en voisi nähdä Jumalan toimimista maailmassa tai elämässäni, niin voin ehkä salatulla tavalla kokea hänen läsnäoloaan ja sen tuomaa voimaa.

Ajattelen kuvan puhuvan myös selviytymisen strategiasta. Erillisyydessä ja yksinäisyydessä näyttää helposti pimeältä ja synkältä. Yhdessä vaeltaessa vahvistuu luottamus siihen, että edessä on valoa, jota kohti on turvallista kulkea. ♦

Hengen leipää on *Silta*-lehden juttusarja, johon toimitus pyytää kirjoituksia seurakuntalaisilta sekä seurakuntien työntekijöiltä.

SATTUMUKSIA KIRKON KULMILTA

Kuva: Kansalliskokouksen arkistokokoelmat

Leikkiö Hugo Simberg vahaukkeilla vai tekekö hän ihan oikeita töitä?

Metrilaku muuttui monumentaaliteokseksi

Tervehdys, Sillan lukijat! Tällä uudella palstalla minä, tamperelainen historioitsija ja kirkkointoilija, esittelen Tampereen kirkkojen historiaan liittyviä valokuvia ja tarinoita niiden takana. Tarjoan siis tuokiokuvia kirkoista, niiden ympäristöstä ja paikallisista ihmisistä, tamperelaisista.

Valintani sarjan aloittavaksi kuvaksi on oikeastaan aika rohkea avaus, koska siinä ei esiinny sen paremmin kirkkoa kuin varsinaista sattumustakaan. Mutta mielenkiintoinen se on.

Vuonna 1905 otetussa kuvassa esiintyvä viiksimies saattaa näyttää tutulta, ja kyllä – se on Hugo Simberg, Tampereen tuomiokirkon freskotaitelija. Arvatenkin mielellään on siis jokin silloiseen Johanneksen kirkkoon liittyvä suunnittelutyö. Mutta minkä parissa Simberg noin keskittyneesti ahertaa?

Tarkkaan tihrustaen paljastuu, että Simbergin kädessä on vahasta muovailtu ukkeli tai akkeli, jota hän asettaa jonkinlaista levyä vasten. Pöydältä myös löytyy lisää vahahahmoja eri asennoissa ja pätkä vahaletkua, kuin metrilakua. Mitä kummaa?

Etuvassemmalla kaksi ukkeliä selvästikin kantaa vahapötköä käsillään ja kainalossaan – ahaa! Simberg sommittelee lehterin kaidetta koristavaa *Köynnöksenkantajat*-teosta. Vahaukkoleikki muuttuu järkeenkäyväksi: tokihan kantajien sommittelua täytyi koetella ennen maalaustyötä, ja niiden muotoilu vahasta oli kekseliäs keino.

Entäs hyllyllä? Ihan kuin siellä olisi valokuvia Simbergistä kirkon katon koristelutöissä? Varsin mahdollista, koska Simberg aloitti urakan katosta, ja jälleen myös järkevää: tehdystä työstä kannatti epäilemättä ottaa muistijälkiä jatkosuunnittelun tueksi.

Kuvat saattoivat myös toimia rohkaisuna – ehkä ne muistuttivat, että vaikka kokonaisuus oli vielä kesken, jo-

tain oli jo tullut valmiiksi.

Keskeiseltä paikalta työpöydän vierestä erottuu vaivoin myös kuva piruhahmosta nainen selässään. Oikein selvittämällä selvitin, että se on yksityiskohta Luca Signorellin 1500-luvun taitteessa maalaamasta, Italian Orvieton tuomiokirkossa sijaitsevasta *Viimeinen Tuomio*-freskosta. Mitä se teki Simbergin seinällä?

En tiedä, mutta veikkaan, että kuva oli matkamuisto elämyksestä. Simberg oli nimittäin tehnyt edellisenä vuonna Italiaan laajan freskomaalauksen opintomatkan. Kenties hän oli piipahtanut myös Orvietossa ja vaikuttanut näkemästään? Piruthan tunnetusti kiehtoivat Simbergiä, ja hän maalasi niitä paljon.

Tuomiokirkkoon piruja ei tullut, ja se oli varmasti oikea päätös, aiheuttihan jo kirkon katon käärmekin melkoisen kohun. Vahaukot sen sijaan pääsivät mukaan. Niistä tuli yhtä lailla paheksuntaa herättänyt viisikymmentäkaksimetrinen monumentaaliteos, jota minä ainakaan en voi enää katsoa samoin silmin.

Köynnöstä vai? Metrilakuahan se on! ♦

Mikko Pollari

Lähteet: Kivinen, Paula: *Tampereen tuomiokirkko* (WSOY 1986); Naukkarinen, Ossi: *Hugo Simberg pirujen isäntänä*. (Piru, kuolema ja enkeli ateljeessa [Ateneum 2000]); Ruuska, Helena: *Hugo Simberg. Pirut ja enkelit* (WSOY 2018)

tettavat ilmoitukset ilmestymistä edeltävän viikon ma klo 14, valmiit ilmestymistä edeltävän viikon ke klo 12.

• **Jakelu:** Tamperelainen.

Jakelupalaute: jakelupalaute.fi/silta tai Suomen Suoramainonta Tampere, 040 085 9766

• **Tilaukset:** sari.laakso@evl.fi, 03 219 0111

• **Taitto:** Timo Saarinen/ www.pelagus.fi

• **Painosmäärä:** 93 000 kpl

• **Paino:** Sanoma Manu, Tampere

• **ISSN:** ISSN 2342-0979 (painettu),

ISSN 2342-0987 (verkkójulkaisu)

• **Seuraavat lehdet ilmestyvät:**

ke 2.2., aineisto viimeistään 12.1.

ke 2.3., aineisto viimeistään 9.2.

KOLUMNI

Hanne von Weissenberg

Verkosto- ja yhteisötyön
asiantuntija Tampereen
hiippakunnassa

Kuva: Jukka Salmunen

Kuunteleminen kansalaistaidoksi

Maailma muuttuu, ja vain muutos on pysyvää. Tunnen muutoksen omassa kehossani, ja joskus se tunne on hämmennys.

Arkinen elinympäristöni on muutoksessa, ja se vaikuttaa minuun. En voi jättäytyä tapahtuvan ulkopuolelle ilman, että eristyn todellisuudesta tai jäykistyn sisäisesti. Muutoksessa on jotain kiehtovaa ja jännittävää, mutta se tekee minut myös epävarmaksi.

Olen itse, keski-ikäisenä ja keskiluokkaisena, valtaväestön ja enemmistökirkkoon kuuluvana naisena havahtunut siihen, että minulla on paljon opittavaa. Yhdessä elämiseen tarvitaan taitoja, joita en ennen ehkä osannut kaivata.

Vaikka suomalainen yhtenäiskulttuuri olisikin ollut enemmän ihanne kuin todellisuutta, jokin on silti viime vuosien kuluessa muuttunut. Tämä nurros on toisille surun aihe. Toisille taas tämä on mahdollisuus siihen, että vihdoin myös oma, valtavirrasta poikkeava tarina saa tulla näkyviin.

Osa oppimisesta liittyy historian ymmärtämiseen ja siihen, miten Suomessa on nähty ja tunnustettu erilaiset vähemmistöt. Miten minut on opetettu puhumaan tai viitsailemaan toisten kustannuksella? Mistä olisi tarpeen oppia pois? Toisaalta oppimisen

Kuunteleminen on toisen ihmisarvon tunnustamista ja keskinäisen kunnioituksen toteuttamista.

tarve liittyy uusiin toimintatapoihin. Miten käydä rakentavaa vuoropuhelua yhteiskunnassa, jossa äänenpainot jyrkkenevät ja keskustelu kuumentaa tunteita?

Tutkija Pasi Saukkonen puhuu politiikasta erilaisuuden organisointina. Erilaisuudesta ei pääse eikä pidäkään pyrkiä eroon, mutta erilaisuuksien kanssa elämisessä tarvitaan halua keskusteluun, suostumista neuvotteluun, viisautta harkintaan ja kykyä sopimiseen.

Kaikessa tässä kuuntelemisen taito on se, mitä itse huomaa eniten kaipaavani. Kaipaan toisilta kuuluksi tuleamista ja itseltäni rauhoittumista, hidastamista ja kuuntelemaan asettumista.

Kuunteleminen on toisen ihmisarvon tunnustamista ja keskinäisen kunnioituksen toteuttamista käytännössä. Se on edellytys myötätunnon, toisen tunteiden ja kokemusten ymmärtämiselle. Kuunteleminen on sen myöntämistä, että minä saatan olla väärässäkin, ja siihen suostumista, että toisen näkökulma voi olla lähempänä oikeaa vastausta kuin haluaisinkaan. Sitä tarvitaan hyvän yhteiselämän kannalta välttämättömään vastavuoroisuuteen.

Kuunteleminen ei ole aina helppoa, sen olen jo oppinut. Seuraava askel on suostua kuuntelemisen taidon sinnikkääseen harjoitteluun – silloinkin, kun se tuntuu epämurkavalta.

Kirjoittaja unelmoi maailmasta, jossa kaikkia lapsia pidetään sylissä ja ihmiset rakastuvat dialogiin. ♦

Kolumnistien esittelyt ja kommentointi: [siltalehti.fi](https://www.siltalehti.fi)

SILTA

siltalehti.fi

9. vuosikerta

• **Kustantaja / julkaisija:**

Tampereen ev. lut. seurakunnat

• **Toimitus:**

päätoimittaja Kirsi Airikka 050 381 0970,

toimitussihteeri Asta Kettunen 050 438 2716,

s-posti: toimitus@siltalehti.fi ja

etunimi.sukunimi@evl.fi. Osoite: Seurakuntien talo,

Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.

• **Kaupalliset ilmoitukset**

Tamperelainen – ilmoitusmyynti

Tero Taipale, 040 641 1163

tero.taipale@tamperelainen.fi

Aineistot: tre.ilmoitukset@tamperelainen.fi. Valmis-

ILOUUTISIA JA JOBINPOSTIA

Kiviä ja tulsia hiiliä

Kristinuskon perinne vaikuttaa paljon arkikieleen. Kun nopeasti sutkautat jotakin tilanteeseen sopivaa, et välttämättä enää tunnista alkuperäistä asiayhteyttä tai tiedä lainaavasi Raamattua.

Tutut sanonnat ovat ikaikaista yhteistä viisautta. Vertauskuvallisiksi muotoilluissa elämänohjeissa tai mietauseissa korostuvat perinteiset hyveet, kuten oikeudenmukaisuus, rehellisyys ja maltillisuus.

Ensimmäisen kiven heittämistä osaa jokainen paheksua. Google-haun osumat paljastavat, kuinka monenlaisissa yhteyksissä muinaista ilmausta nykyään käytetään.

Sanonta juontaa tilanteeseen, jossa Jeesuksen eteen tuotiin Mooseksen lain mukaan kivitettäväksi tuomittu nainen. Mestari sanoi, että heittäköön se ensimmäisen kiven, joka on synnitön. (Joh. 8:7) Kuinkas sitten kävikään? Ympäriä kaikki häippäsivät vähin äänin, Jeesus ja nainen jäivät kaksin paikalle.

Kenenkään ei pidä kuvitella olevansa muita parempi tai ryhtyä moraalisesti tuomitsemaan. Jokainen on vajavai-

nen, ja siksi toisen mainetta ei saa mustamaalata.

Aleksis Kiven *Seitsemässä veljeksessä* Jukolan veljekset aikovat kurittaa Eeroa jumalanpilkasta. He luopuvat aiheetaan, ja Aapo lausuu: ”Antakaamme hänelle anteeksi; ja niin koettamme koota tulsia hiiliä hänen pänsä päälle.”

Kuvaannollinen sanonta on peräisin Raamatusta (Sana. 25). Hyvän voimalla yritetään saada pahantekijä katumapäälle. Hyvää tekevä ihminen kokoaa tulsia hiiliä toisen päälle eli aiheuttaa tälle omantunnontuskia vihamielisyydestä sekä herättelee parannuksen tarpeeseen.

”Kun annat almun, älköön vasen kätesi tietäkö mitä oikea tekee.” (Matt. 6).

Raamattu kehottaa monessa kohdassa antamaan almuja. Varhaisina aikoina ne olivat ainoa tapa lieventää köyhien ja vähäväkisten hätää, eräänlainen sosiaalitoimi.

Almujen antaminen kumpuaa kiitollisuudesta, ja Jeesus varoittaa vääristä vaikuttimista. Lahjoittamisella ei koskaan pidä kerskua Jumalan edessä eikä etsiä kiitosta ihmisiltä.

Usein esimerkiksi yhteiskunnan järjestelmiä moititaan, kuinka vasen käsi ei tiedä, mitä oikea tekee. Jos eri toimijoin välinen yhteistyö on epäonnistunut, kritisoi-

Kuva: Asta Kettunen

Hyvää tekevä ihminen kokoaa tulsia hiiliä toisen päälle eli aiheuttaa tälle omantunnontuskia.

ja poimii kuvaavan sanonnan selkäytimestään – siis Raamatusta.

”Eikä kynttilää sytytetä ja panna vakan alle, vaan kynttilänjalkeaan, valaisemaan kaikkia, jotka huoneessa ovat. Näin valistakoon teidän valkeutenne ihmisten edessä, että he näkisivät teidän hyvät työnne, ja kunnioittaisivat teidän Isäänne, joka on taivaissa.” (Matt. 5, Biblia 1776)

Kun joku kätkee kynttilänsä vakan alle, hän peittelee osaamistaan tai lahjojaan, pitää tietonsa ja osaamisensa muilta piilossa. Ilmaus juontaa Jeesuksen vuorisäärään, jossa hän kutsuu seuraajiaan maailman valoksi. Valon kuuluu loistaa kaikille, sitä ei saa piilottaa. Myöhemmissä suomennoksissa kynttilä on vaihtunut lampuksi.

Vakka tarkoittaa pyöreää tai soikeaa puuastiaa, mutta vanhan kansan mielessä ja Raamatusta se oli myös suuren viljämitan nimitys. Sellaisen alle olisi oikeasti pystynyt peittämään kynttilän valon, jos joku tyhmyyttään tai muuten olisi halunnut näin tehdä. ♦

♦

Pirjo Silveri

Lisää tästä ja muista Raamatun sanonnoista osoitteessa siltalehti.fi/loytoretika

Koskikeskuksen apteekki

Meiltä myös lääkkeiden ja apteekkituotteiden kotiinkuljetus, ota yhteyttä!

Koskikeskus 1. kerros, Koskenrannan käytävä

Hatanpään valtatie 1, 33100 Tampere

Puh. 010 411 6800

info@koskikeskuksenapteekki.fi

www.koskikeskuksenapteekki.fi

Avoinna:

Ma-pe 9–20

La 10–18

Su 12–18

Opi kertomaan uskosta luontevasti

Kristittyjen yhteinen ystävyys & evankeliumi -koulutusviikonloppu Varusta Tampere! toteutetaan 4.–6. helmikuuta. Opetus tapahtuu pääasiassa keskustassa Tampereen Vapaakirkolla. Sunnuntai-ilta on Aitolahden kirkolla.

Koulutus tarjoaa käytännön varustusta luontevaan uskosta keskustelemiseen läheisten ja tuttuun kanssa. Se on osa laajempaa Varusta Suomi! -kiertuetta, jonka XEE – Evankeliointi Elämäntapana ry järjestää eri paikkakunnilla.

Viikonloppu koostuu vuorovaikutteisista oppitunneista ja käytännön harjoituksista. Tapahtuma on suunnattu kaikille kristityille. Yhdistys lupaa myös maistiaiset täydestä 15-viikkoisesta koulutuksesta. Sen jälkeen on tarjolla mahdollisuus jatkovalmennukseen ja opettamaan XEE-kurssia seurakunnassa.

Viikonloppuun voi myös osallistua joko osittain tai kokonaan etänä Zoom-yhteydellä. Koulutuksen järjestää XEE yhteistyössä Messukylän Kohtaamispaikan ja Eteläisen seurakunnan kanssa.

Maksuttomaan viikonloppuun ilmoittautuminen on 27.1. mennessä. Ilmoittautuminen ja lisätiedot: xee.fi, seurakunnan yhteyshenkilö Soile Rantavuori-Kähärä, soile.rantavuori-kahara@evl.fi

PAREMPAA TERVEYDENHOITOA

Kristillisillä arvoilla ja suurella sydämellä

SARI TANUS 470

erikoislääkäri, kansanedustaja

Kristillisdemokraatit
ARVOISTASI POLITIIKKAA.

Konserttitarjotin

Jesus Christ Superstar saa maailman ensi-iltansa Helsingissä

Uusi Jesus Christ Superstar -musikaali saa maailman ensi-iltansa 28. tammikuuta Helsingissä. Musikaali on Andrew Lloyd Webberin säveltämä ja Tim Ricen sanoittama rockkooppera.

Jeesuksen ja Juudas Iskariotin keskinäistä suhdetta ja Jeesuksen elämän viimeistä viikkoa kuvaava rockkooppera julkaistiin ensin albumina vuonna 1970. Levyllä Jeesuksen osan lauloi Ian Gillan ja Juudaksen roolin Murray Head.

Musikaalin ensimmäinen lavaesitys sai ensi-iltansa Broadwaylla vuonna 1971.

Laulaja, näyttelijä Peter Jöback ja The Ark -yhtyeestä tunnetuksi tullut muusikko Ola Salo nähdään uuden musikaalin pääosissa.

Molemmat lukeutuvat Ruotsin tämän hetken merkittävimpiin taiteilijoihin. Jöback nähdään menestysmusikaalin Jeesuksena, ja Salo näyttelee Juudasta.

Mieleinen yhteistyö

”Oltuani Jeesuksen roolissa aiemmin, on Juudaksen saappaisiin astuminen minulle jännittävä uusi haaste. Ja oikeastaan unelma, joka minulla on ollut teini-ikästä lähtien. Juudaksen rooli Jesus Christ Superstar -musikaalissa on uskomattoman hieno ja lisäksi se sisältää musiikkihistorian parhaita kappaleita”, kertoo Ola Salo musikaalin tiedotteessa.

”Tuntuu uskomattoman hienolta päästä tekemään tämä esitys yhdessä Peterin kanssa. Urapolkumme ovat risteilleet jo vuosikymmeniä – nyt pääsemme vihdoin tekemään yhteistyötä saman esityksen parissa”, jatkaa Salo.

Myös Peter Jöback on jo pitkään halunnut päästä esittämään Jesus Christ Superstar -musikaalia. ”Mielestäni se on yksi maa-

Kuva: Live Nation

Peter Jöback (vas.) esittää Jesus Christ Superstar -musikaalissa Jeesusta. Ola Salo laulaa Juudaksen roolin.

ilmanhistorian parhaista teoksista. Nyt tämä tilaisuus viimein tuli, mikä tuntuu aivan fantastiselta. Etenkin kun saan tehdä tämän yhdessä Ola Salon kanssa”, toteaa Jöback tiedotteessa.

Teoksen ohjaa Fredrik ”Benke” Rydman, joka tunnetaan Ruotsissa useista menestyksekkäistä ohjauksistaan. Rydman vastaa myös isolla kokoonpanolla toteutettavan musikaalin lavastuksesta. Esityksen kieli on englanti.

Klassikkoteos esitetään Suomessa tammikuun lopulla kahdesti ennen kuin se jatkaa matkaansa areenakiertueelle Ruotsiin.

Jesus Christ Superstar -musikaali 28.1. ja 29.1. kello 19.30 Hartwall Arena, Helsinki. Muutokset mahdollisia

Pieni tulitikkutyttö kohtaa Matteus-passion

Tampere Cappella tarttuu mielenkiintoiseen teokseen vierailevan kuoronjohtaja **Martin Segerstrålen** johdolla. Viinikan ja Kangasalan kirkkoissa esitetään David Langin Pulitzer-palkittu teos *Pieni tulitikkutyttö*, joka yhdistää H.C. Andersenin klassikkosadun sekä J.S. Bachin *Matteus-passion* koraalien tekstit.

Kamarikuoro on tehnyt yhteistyötä Segerstrålen kanssa aiemmin Tampereen Teatterin menestysmusikaalissa *Notre Damen kellonsoittaja*.

– Jälleennäkemisen riemu on kyllä ylimillään, Notre Dame oli hieno kokemus, ja on mahtavaa päästä taas tekemään musiikkia Tampere Cappellan tasaisen kuoron kanssa. Odotan innolla, iloitsee Segerstråle.

Mukana on näyttelijä Sanna Majanlahti johdattamassa Pienen tulitikkutyttö tarinaa suomeksi. Konsertissa esitetään myös rakastetuimpia joulunajan teoksia.

Koronarajoitusten vuoksi esityspäivät vaihtuivat, mutta Lippu.fin kautta ostetut liput käyvät sellaisenaan uusiin konsertteihin. Palautuksista voi olla yhteydessä osoitteeseen tuottaja@tamperecappella.fi

tai numeroon 050 300 7647.

Pieni tulitikkutyttö:
su 23.1. klo 18 Viinikan kirkko
ti 25.1. klo 19 Kangasalan kirkko
liput 23/13 €, Lippu.fi
Lisätietoja: tamperecappella.fi

Kuva: Virve Viita

Tampere Cappella on laulun ammattilaisista koostuva kamarikuoro, jonka sointi taipuu kuoromusiikin laajaan kirjoon. Sen laulajalistalla on yhteensä noin 40 laulajaa, ja se esiintyy 16–25 laulajan vahvuksena.

Ossi ja Eveliina Mäki-Reiniä yhdistää usko, joka antaa aiheita lauluun.

Kuva: Miika Nuorva

Lauluharmoniaa Even ja Ossin tapaan

Lietsun Gospelkirkossa perjantaina 14. tammikuuta kello 19 esiintyy Eve & Ossi -lauluduo. Heidät tunnetaan yhteen soivista äänistään sekä raikkaista, puhuttelevista ja elämänmakuisista lauluistaan.

Eteläpohjalaislähtöisen ja sittemmin juurilleen palanneen pariskunnan tiet kohetasivat vuonna 2012. Ajatukset musiikista ja elämästä löysivät toisensa pian samalta aaltopituudelta, ja siitä eteenpäin on matkaa taitettu yhdessä. Useita yhteisiä levyjäkin on saatu aikaiseksi.

Duon laulut puhuvat tuorein sanakääntein, rehellisesti ja hoitavasti, vakavasti pohdiskellen, mutta paikoin myös huumorilla höystäen, arjen kipuiluista, ihmissuhteista, rakkaudesta, taivaskaipuusta, ihmisen syntyisyydestä ja toivoa antavasta luottamuksesta armolliseen Jumalaan.

Lietsun Gospelkirkon konserttiin on vapaa pääsy. Käsiohjelman hinta on 10 euroa, joka lyhentämättömänä ohjataan Suomen Lähetysseuralle Nepalin kummitöihin. Gospel café avataan jo kello 18.

Sanan sanomaa ja koskettavaa musiikkia

Kevätkauden ensimmäinen Sana Soi -ilta järjestetään sunnuntaina 16. tammikuuta kello 18 Finlaysonin kirkossa. Musiikkivieraana on **Pietari Savolainen** ja puhumassa evankelista Kari Salo. Illan teemana on ”Löydä mut uudestaan”.

Savolainen on aloittanut Suomen Raamattuopiston musiikkievankelistan työnsä viime vuonna. Hän jatkaa osaltaan eläkkeelle siirtyneen Pertti Kallion työskätkä.

– Meillä on Jumala, joka on asettanut lait ja järjestyksen. Jumala, joka on muuttumaton ja joka on myös ilmoittanut itsensä meille: ”Minä olen tie, totuus, ja elämä”. Aikamme haastaa meitä pitämään kiinni Totuudesta ja julistamaan sen tuomaa vapautta. Osaltani tahdon olla tässä mukana julistaen niitä totuuksia, jotka Jumala on meille ilmoittanut sanassaan, hän kertoo ensimmäisessä lähettäjäkirjeessään.

Sana Soi -illassa ovat mukana myös pastori Leea Lehtonen, säestäjänä Maila Böhm sekä juontajina Anna Pöyhönen ja Sointu Lanki. Iltaan on vapaa pääsy, ja sen järjestävät Tampereen Tuomiokirkkoseurakunta ja Suomen Raamattuopisto.

Kuva: Eetu Linnankivi

Jyväskyläläinen Pietari Savolainen keikkailee trubaduurina sekä ”Pietari Savolainen & Band” -kokoonpanolla.

Pianisti Heini Kärkkäinen on Tampere Chamber Music -festivaalin taiteellinen johtaja. Hän on myös yksi Töistä kotiin palautuen -kirkko-konserttien esiintyjistä Tuomiokirkossa.

Tampere Chamber soi ympäri kaupunkia

Tampere Chamber Music -festivaali levittäytyy ympäri kaupunkia.

Tampere-talon lisäksi konsertteja pidetään muun muassa G Livelab Tampere -klubilla, Muumimuseossa, kirkoissa ja Koukkuniemen vanhainkodissa.

Uutena sisältönä kuullaan näyttelijä Seela Sellan ja festivaalimuusikoiden satukonsertti sekä jazz- ja kamarimusiikkia klubitunnelmissa saksofonisti Jukka Perkon johdolla.

Festivaalilla esiintyy joukko kotimaisia ja ulkomaisia huippumuusikoita. Kamarimusiikkia, tanssia ja tiedettä yhdistävä festivaali tarjoaa kävijöille keinoja ammentaa hyvinvointia musiikista.

Tämän vuoden festivaaliohjelman kantava teema on *Aikasilalla – Taikaa ja tarinoita*. Tapahtumaan halutaan houkutella yleisöä lapsista opiskelijoihin ja aikuisista eläkeläisiin.

– Aikasilta on kiehtova teema, sillä sillalla kuljetaan kaikkiin suuntiin, lapsuudesta vanhuuteen ja takaisin. Meillä on taide, musiikki, sadut, tarinat ja taikamaailma, joiden sisällä voimme kokea hetken haltioitumisen iästä riippumatta, kertoo festivaalin taiteellinen johtaja, pianotaiteilija **Heini Kärkkäinen**.

Opiskelijoita toivotaan mukaan festivaaliin

Festivaali haluaa tavoittaa myös opiskelijat.

– Tarjoamme opiskelijoille ilmaisen sisäänkäynnin saman päivän konsertteihin, jos salissa on tilaa, kertoo festivaalin tuottaja **Hanna Kilpinen**.

Luennoimassa ovat lastenpsykiatri Jari Sinkkonen ja aivotutkija Katri Saarikivi. Tanssija Minna Tervämäki pitää liikunnallisen workshopin, joka sopii kaikille festivaalikävijöille taitotason katsomatta.

Festivaali on mukana vuoden 2022 Taidetta lähelle -hankkeessa, jota koordinoi Kulttuurikeskus PiiPoo.

Tänä vuonna konsertteja esitetään Tampereen Koukkuniemen palvelutalon asukkaille, joilla ei ole mahdollisuutta tulla paikalle yleisötapahtumiin.

Tampere-talon ja Tampere Chamber Music -festivaalin ohella järjestäjinä ovat Suomen Musiikkilääketieteen yhdistys, TAMK Musiikki, Tampereen korkeakoulu yhteisö, Tampereen seurakunnat, Tampere Filharmonia ja Muumimuseo. Tampereen kaupunki tukee festivaalin toteutumista.

Tapahtumat siirtyvät tammikuulta koronarajoitusten takia. Liput ja ohjelma: tampere-talo.fi/tcm2022/

Näyttelijä Seela Sellan haastattelu sivuilla A 8–10

Festivaalin ohjelmassa kaksi kirkkokonserttia

Viime vuoden Tampere Chamber Music -festivaalin kirkkokonsertit olivat yleisön suosikkeja, ja ne saavat jatkoa myös tänä vuonna.

Töistä kotiin palautuen -konsertti pidetään Tuomiokirkossa. Konsertissa kuullaan musiikkia säveltäjiltä Mozart, Pärt ja Bartók.

Konserttiin voi ottaa myös mukaan oman alustan ja nauttia musiikista rentoutuen sen päällä.

Musiikin pyörteisiin meidät johdattavat viulistit Laura Vikman ja Priya Mitchell, alttoviulisti Atte Kilpeläinen, sellistit Robert Cohen ja Torleif Thedéen, pianistit Heini Kärkkäinen ja Eero Heinonen, klarinetisti Christoffer Sundqvist sekä tanssija Pontus Sundset.

Keskieuropalaistyylinen Yösoitto-konsertti järjestetään Vanhassa kirkossa. Se järjestetään yhteistyössä Tampereen seurakuntien kanssa, ja ohjelmassa kuullaan upea Felix Mendelssohnin jousioktetto. 16-vuotiaan Mendelssohnin valloittava, nuoruuden energiaa huokuva teos on koko tämänvuotisen festivaaliteeman sydänteos.

Kahdeksan soittajan joukko koostuu huippumuusikoista. Viulisteina ovat Priya Mitchell, Réka Szilvay, Laura Vikman ja Rebecca Roozeman. Alttoviulista vastaavat Kristian Salminen ja Atte Kilpeläinen, ja sellisteinä ovat Torleif Thedéen ja Robert Cohen.

Konsertti on maksuton.

Konsertit siirtyvät tammikuulta koronarajoitusten takia.

Konsertteja 5.1. – 2.2.2022

Lounasmusiikkia

ke 5.1. klo 12–12.30 Aleksanterin kirkko

Toivekvartetti:

Tommi Grönberg, Antti Hirvonen, Juha-Jaakko Käpynen ja Olli Lammi
Urkusäestys: Osmo Honkanen
Suorana ja tallenteena Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnan YouTube-kanavalla

Joulumusiikin konsertti

to 6.1. klo 16–17 Aleksanterin kirkko
Loppiaista juhlistetaan jouluvirsillä ja jouluisella urku- ja laulumusiikilla
Urkuri Esa Toivola ja kanttori Pirjo Mäntyvaara
Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnan YouTube-kanavalla

Musiikillisia hetkiä elämän taipaleella

la 8.1. klo 15 Tesoman kirkko
Harjun seurakunnassa yli 30 vuotta palvellut kanttori Ville Karhula konsertoi.

Taustatietoa sävellyksistä, kahvitarjoilu rajoitusten salliessa

Agnostikkoklubilla Viitasen Piia

pe 21.1. klo 19–21 Vanha kirkko
Päivityvät, tarkat tiedot Instagramissa @vanhakirkko ja Facebookissa @tampereenvanhakirkko

Lounasmusiikkia

ke 2.2. klo 12–12.30 Aleksanterin kirkko

Kalle Oittinen, saksofoni

Riikka Viljakainen, urut

Myös Tampereen Tuomiokirkkoseurakunnan YouTube-kanavalla
Vapaa pääsy

Arto Pietikäinen on ottanut kuvan Kreetalta noin vuosikymmen sitten. Käsissä ei siis ole viltti ja kaksi tyynyä vaan kuva viltistä ja kahdesta tyynystä – samoin mieli maalaa itsestä tarinaa, joka kuitenkin on eri asia kuin kohteensa.

Kuva: Hannu Jukola

Mieli maalaa meistä monia kuvia

Kansi on pelkkää hämäystä, jotta lukija tarttuisi siihen.

Näin tunnustaa psykologi ja kouluttajapsykoterapeutti **Arto Pietikäinen**, jonka tuorein kirja *Joustava mieli ja hyvän itsetunnon ABC* (Duodecim 2021) ei nimestään huolimatta tarjoa keinoja omien vahvuuksien hiomiseen.

– Paljon tärkeämpiä ovat monet muut asiat, esimerkiksi itsemyyötunto.

Kirja keskittyy itsen hyväksymisen edistämiseen. Aihetta käsitellään näkökulmasta, jossa tärkeää on käsittää mielellemme maalaavan itsestämme kuvaa, joka ei ole läheskään koko totuus.

– Aluksi tuon esille teemoja, jotka ovat monille tuttuja: haitallinen perfektionismi, huijarisyndrooma ja itsetunnon myytit. Kakkososassa keskitytään siihen, miten voisi vapautua ajatuksesta, että minun pitäisi olla aina tietynlainen.

Pietikäisen mukaan on tärkeää pyrkiä muuttamaan minäkuvan sisältöjä.

– Jos ajattelen olevani epäonnistuja, se voi estää edes yrittämästä.

Lopuksi siirrytään mielen kuntoosalille. – Harjoitukset auttavat kohtaamaan vaikeudet ja tunteet niin, etteivät ne estäisi omien arvojen mukaista elämää.

Mikä on tärkeää?

Avainkysymysten avulla ihminen pääsee kirkastamaan ajatuksiaan siitä, mikä asiat itselle ovat tärkeitä, olivat ne esimerkiksi hengellisiä tai työhön liittyviä – ja sitoutumaan sen mukaiseen tekemiseen.

Epävarmuuksista ei ole pakko pyrkiä eroon väkisin.

Pietikäinen kannustaa pohtimaan, mikä itselle on tärkeää.

– Heille, joille hengellisyys on tärkeä elämänsisältö, se antaa paljon merkityksellisyttä. Toisaalta tiukat säännöt voivat vaikeuttaa ja kaventaa hyvinvointia kohti menemistä, esimerkiksi väkivaltaisesta parisuhteesta lähtemistä.

Tiukkoja sääntöjä voi olla esimerkiksi nuorisoporukoilla.

Pietikäinen mainitsee, että aikuisena on oikeutettu valitsemaan itse omat arvonsa ja elämänsä suunnan – esimerkiksi hylkäämään hengellisyyden, vaikka olisi kasvanut uskonnollisessa kodissa.

Perfektionismin ansaan joutuneen käyttäytymistä ohjaa pelko, ettei hän kelpaa muille tai itselle, jos ei ole täydellinen. Taustalla on usein koulukiusaaminen tai jokin hylkäämiskokemus.

On kuitenkin ammattilypeyttä haluta tehdä hyvää jälkeä.

– Jos kirurgi ei pyrkisi täydellisyteen, en haluaisi mennä hänen leikattavakseen, Pietikäinen hymyilee.

Hänen nuoruuden haaveenaan ei ollut psykologin vaan toimittajan ammatti. Ihmisten käyttäytyminen alkoi kuitenkin kiinnostaa, ja hän päätyi Tampereelle.

Kirjoittaminen kuitenkin innosti jo nuorena, ja nyt kirjoja on valmiina kuusi.

12 vuotta sitten ilmestynyt *Joustava mieli* -sarjan esikoinen on kiinnostanut ihmisiä niin paljon, että painoksia on otettu peräti 27. Vuonna 2017 ilmestynyt teos puolestaan pureutui vaikeisiin elämän kriiseihin.

Pietikäinen pitää yksityisvastaanottoa Tampereella. Hän myös kouluttaa alan ammattilaisia, luennoi sekä kirjoittaa artikkeleja ja kolumneja.

– Arvomaailmalleni keskeistä on auttaa ihmisiä oppimaan.

Hän on huolissaan siitä, että faktantarkastus puuttuu myös psykologiasta. Niinpä tutkittuun tietoon perustumattomat väittämät leviävät.

Neljä tutkijaa kahlasivat läpi noin 20 000 tutkimusta. He huomasivat, etteivät ne tue ajatusta hyvän itsetunnon ratkaisevasta merkityksestä. Lopputulos voi olla päinvastainen, jos tavoitteet eivät sitkeistä ponnisteluista huolimatta täyty. ♦

Asta Kettunen

Tammikuun ekovinkki:

Harkitse kierrätettyjä silmälaseja

Myynnissä on jo silmälaseja, joiden kehykset ja lasit ovat kokonaan tai osittain kierrätysmateriaalia. Joidenkin kehysten valmistusmateriaaleina puolestaan on luonnonmukaisia raaka-aineita.

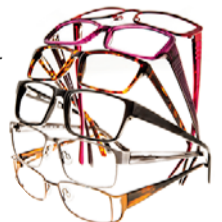
Outlet-osastolta voi löytää käyttämättömiä, myynnistä poistuneisiin mallistoihin kuuluneita kehyksiä ja aurinkolaseja. Merkkikehykset ja linsit saattaa siis saada vaikka 10 eurolla. Silmälasit voi nykyään vuokratakin.

Vanhat kakkulat kannattaa jättää kierrätettäväksi, sillä ne voidaan käyttää materiaaleina. Usein ne myös saavat uuden elämän kehitysmaissa järjestöjen kautta.

Päiväkodit, koulut ja teatterit ottavat vastaan kehyksiä asusteiksi leikkeihin ja esityksiin. Näön muututtua voi harkita uusien linsien tilaamista entisiin kehyksiin.

Asta Kettunen

Lisää: siltalehti.fi/ekovinkki

Kuva: Kirrno Levonen